

#2 Maj 2025 | 80. årgang

Stud. Jur.

MAGASIN TIL JURASTUDERENDE
OG ANSATTE VED JURA - KU

Tema:
GRÆNSER

RETSSIKKERHED I GRØNLAND

Med danske anklagere
i grønlandske retslokaler

KUA-CRAWL

HVOR GÅR DU HEN,
NÅR JURABAR LUKKER?
På crawl rundt på
KUAs fredagsbarer

REPORTAGE FRA ISTANBUL

HVORNÅR ER NOK NOK? PÅ GADEN I ISTANBUL

1903
JURIDISK
DISKUSSIONSKLUB

Stud. Jur.

Om hvordan den kloge autokrat narrer den mindre kloge, og holder folket i ave mens han bevæbnet med alle den kyniske realpolitik's klassiske dyder ruller demokratiet tilbage.

Fra Holtermann's retsfilosofiske essay
[side 31](#)

UDGIVER

Juridisk Diskussionsklub
Karen Blixens Plads 7
DK-2300 København S

E-mail: stud.jur@jdku.dk

REDAKTION

Redaktør:

Tobias Mallet
Elisabeth Lykke Ivens

Ekstern redaktion:

Oskar Bloksgaard
Karoline Ader Østergaard
Magnus Kuhberg
Marie Boesen
Marie Munk Skydsgaard
Mahdis Pour
Sine Efsen Johansen Madsen

DESIGN

VINK design

TRYK

All Graphic
Oplag: 2500

OM BLADET

Stud.Jur udsendes til studerende og ansatte ved Det Juridiske Fakultet ved Københavns Universitet samt vores samarbejdspartnere

CITERING MV.

Citering og anden gengivelse af uddrag fra Stud. Jur. må gerne ske, blot det sker i overensstemmelse med lov om ophavsret og med tydelig kildeangivelse.

GENERELT

Materiale, kommentarer samt ris og ros kan sendes til stud.jur@jdku.dk
Afmelding: Send en e-mail med navn og adresse til stud.jur@jdku.dk

TRYK & PAPIR

Stud.Jur. er produceret under miljøvenlige forhold og trykt efter den internationale standard for miljøledelse. Stud.Jur. er trykt på papir, som er PEFC certificeret.

Ikke mange. Få.

Det handler ikke om at være flest, men dygtigst -
og dem søger vi som stud.jur. til en juridisk mesterlære af højeste
karat. Du er tæt på klienter og partnere - og får ansvar. Du er langt
fra alene, og vi er der for hinanden og støtter dig hele vejen til
fuldmægtig og advokat - og måske endda partner en dag.
Vi glæder os til at høre fra dig. Velkommen til Lassen Ricard.

LASSEN RICARD

Tobias Mallet

Elisabeth Lykke Ivens

LEDER

Kære læser,

I sand forårsstil kæmper solen med de sporadiske regnbyger – en tapper kamp mellem vinter og sommer. Samtidig kæmper vi studerendes pietistiske arbejdsmoral en tapper kamp mod trangen til at drikke iskolde øl i græsset. Vennerne fra CBS er allerede Tinder-brune; skuer man mod humaniora, skulle man tro, at eksamen blot er et socialt konstrukt. Men inde fra stillelæsesalen er der endnu større forbud mod Soundbokse end på Bryggen.

Hold ud lidt endnu – du skal nok få krydset grænsen til sommerferie. Mens der stadig er et halvmaratons afstand dertil, kan du i denne udgave af *Stud.Jur.* få krydset en masse andre grænser. Hvis det ikke allerede er feset helt ind over grænsen til kraniet, så er temaet for denne udgave af *Stud.Jur.* netop **grænser**. Og sikke grænser, vi skal overskride.

Vi skal både krydse geografiske grænser, når vi skal med på gaden i Istanbul og ind i retslokalerne i Grønland. Vi skal undersøge, hvor grænsen går for en befolkning, før de ikke længere kan se til, mens deres demokrati smuldrer. Vi skal finde grænsen mellem symbolsk og reel lovgivning – og ikke mindst skal vi krydse grænsen fra det juridiske til de andre fakulteter.

Nu har vi vist været rigeligt grænsesøgende – og har heldigvis også mange andre gode ting at byde på.

Vi tager jer under armen, når vi shopper hold og hopper rundt mellem fredagsbarer på KUA. Du kan både læse om udenlandsk indblanding i politik, hvordan politik former studielivet gennem studienævnet – eller blot få et godt grin ud af vores satiretegninger og bladets horoskoper.

Hold ud lidt endnu – du skal nok få krydset grænsen til sommerferie. Mens der stadig er et halvmaratons afstand dertil, kan du i denne udgave af *Stud.Jur.* få krydset en masse andre grænser.

Sæt dig i forårssolen, eller søg ly for regnen. Skænk dig en kold øl – eller bryg en varm kop te – og nyd denne semesters sidste udgave af *Stud.Jur.*!

Stud. Jur.

#2 – 2025

INDHOLD

4 → **LEDER**

7 → **FORKVINDEMEDDELELSE**

TEMA: GRÆNSER

8 → **ERDOGAN** Satiretegning

10 → **REPORTAGE FRA ISTANBUL**

16 → **RETSSIKKERHED I GRØNLAND**

22 → **UNIVERSEL JURISDIKTION**

26 → **PENGE I POLITIK**

30 → **REVOLUTION, MEN ...**
Holtermanns retsfilosofiske essay

38 → **HOLDSHOPPING**

42 → **ANMELDELSE AF REVYEN**

45 → **KARNOV BINGO**

46 → **JURIDISKE HOROSKOPER**

48 → **GUIDE TIL KUA CRAWL**

52 → **INDE BAG STUDIENÆVNETS MURE**

56 → **MARINE / ORBAN** Satiretegning

58 → **STØTTEMEDLEMMER**

59 → **JD'S BESTYRELSE 2025**

Byg dit juridiske netværk hos os

Som studerende er du lige nu ved at lægge de faglige grundsten for din karriere. Men ud over et fagligt fundament har du også brug for netværk og relationer. Det får du hos os.

Hos os arbejder du med de dygtigste i branchen, deltager i sociale arrangementer og følger vores INITIATE-udviklingsprogram med andre studerende.

Søg uopfordret og byg
dit netværk allerede nu

Bech·Bruun

Kære medstuderende og ansatte ved Det Juridiske Fakultet...

FORKVINDE

Hannah

Kendal Tholstrup

Hverken vejret eller den geopolitiske situation er blevet bedre siden sidst – tværtimod.

Men i stedet for at komme med flere banale klager over ting, vi per def alligevel ikke kan kontrollere, vil jeg bruge spalteplassen på noget, vi – og du – rent faktisk kan påvirke... det skal handle om studielivet (igen)!

“Hov hov,” hører jeg stemmen i dit hoved sige, “det er ikke sandt... vi har da for eksempel ikke nogen indflydelse på den nærtstående invasion fra CSS!” men der tager du fejl. I Stud. Jur. bragte vi en artikel med kritik af de foreløbige planer for udflytningen, hvorefter KU nedsatte en arbejdsgruppe med studenterrepræsentanter – så lidt indflydelse har vi faktisk allerede haft, og du kan få meget mere.

Du kan nemlig også få en direkte indflydelse på studiet via vores nye Studienævns-postkasse. Studienævnet bestemmer, som bekendt(?), hvordan næsten hele vores studie tilrettelægges: fagenes opbygning, pensum, eksamen mv. Hele vores faglige liv bliver basalt set afgjort af Studienævnet. Heraf vores nye initiativ: Fra nu af vil Stud. Jur. dele et referat fra hvert møde og udbyde en anonym postkasse, hvor du har mulighed for at skrive, hvad du vil have på dagsordenen, og støtte andres forslag.

Sidst, men ikke mindst, kan du også få mere indflydelse på, hvad vi laver i JD.

I JD laver vi fester, debatter, studiebesøg, jurabar, cases, processpil, karnov bingo, temaugue, Stud. Jur. legal tech og du deltager helt sikkert i noget af det vi laver. I de kommende uger afholder vi en spørgeundersøgelse, hvor du kan give os feedback og kritik på alt det, vi allerede laver, samt idéer til alt det, du ville ønske, vi lavede. Du, kære læser, er nemlig medlem af JD, og vi vil virkelig gerne sørge for, at vi lever op til dine ønsker og forventninger til dit studieliv. Skal vi lave flere debatter? Hvad kunne gøre jurabar endnu sjovere? Eller er der måske et initiativ, du selv går og ønsker at sætte i værk med hjælp fra os? Skriv det til os på jd@jdku.dk eller i vores spørgeundersøgelse – vi vil så gerne høre fra dig!

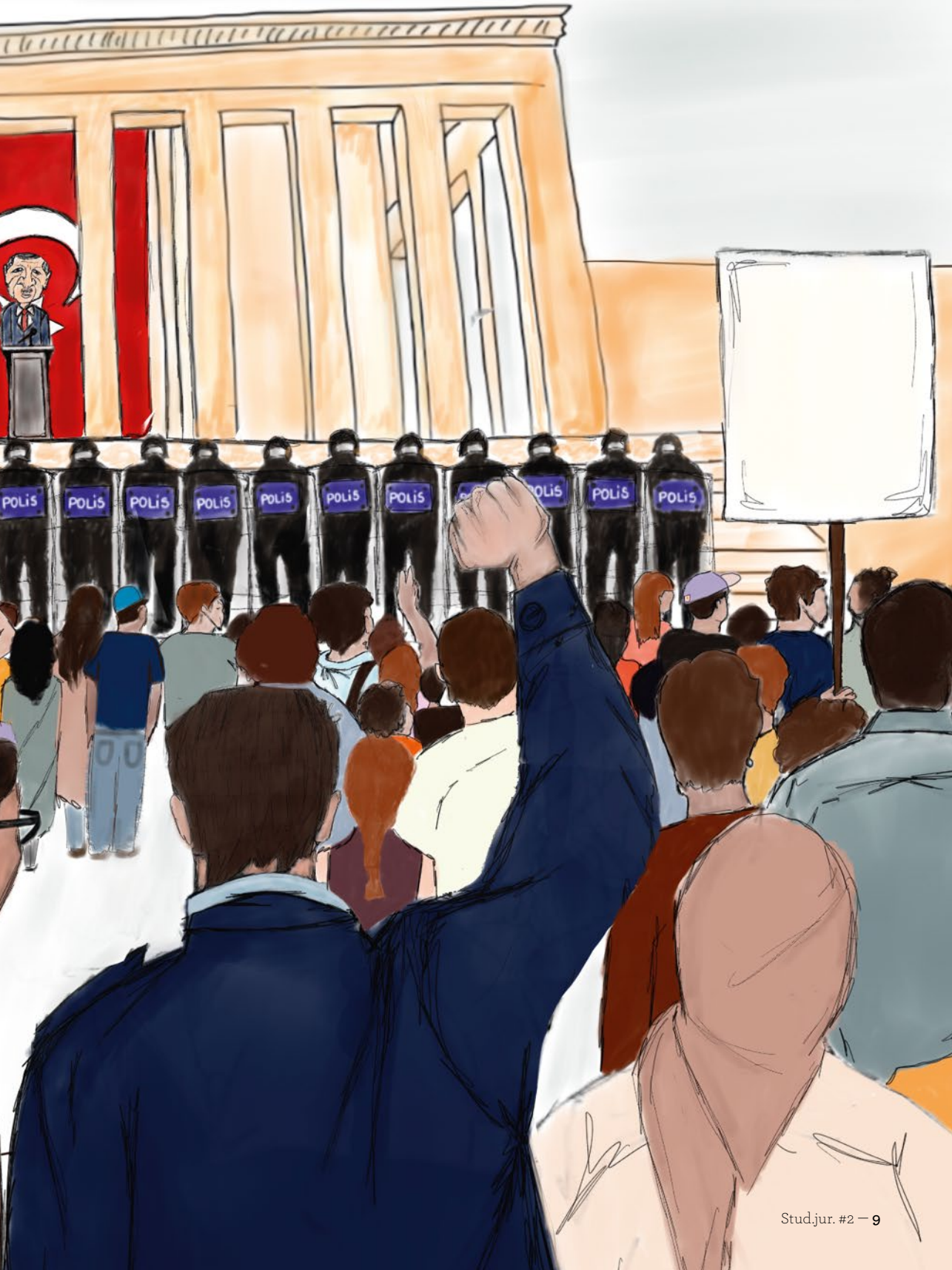
Og når nu effekten af denne ellers meget inspirerende tekst falmer, og du ikke får gjort noget af ovenstående alligevel... så tænk over det næste gang, du sukker over retshistorie eller synes, at festen manglede en foam-maskine... Der er virkelig mange ting her i livet, som du ikke kan kontrollere – herunder de grå skyer eller den orange psyko – men du har magten til at gøre en forskel lige her på vores RGB-sekundærfarvede gange. Det håber vi du gør.

Vi ses på selvsamme gange!

Illustration: Karoline Ader Østergaard

MENS VI VENTER PÅ DEN TYRKISKE OPPOSITION

SKREVET AF *Tobias Mallet & Oskar Bloksgaard*

Når verdens øjne flakker mellem globale kriser, udspiller der sig et demokratisk drama i Tyrkiet. Denne artikel tager dig med til Istanbul, hvor magtkamp, retssager og tavse gader fortæller historien om et land i politisk opbrud.

VERDEN VAKLER UNDER vægten af krig, kriser og konstante nyheder, der tæller flere advarsler end håb. Midt i det globale stormvejr, hvor geopolitiske kontinentalplader forskydes mellem øst og vest, udspiller der sig nu et dramatisk opgør om demokratiets fremtid i Tyrkiet. I marts blev Istanbuls populære borgmester og præsident Erdogans mest prominente rival, fængslet – et skridt, mange omtaler som det sidste søm i kisten for det tyrkiske demokrati.

Foto: Tobias Mallet

Men hvordan endte vi her? I 00'erne var Tyrkiet tæt på EU-medlemskab og i gang med at indfri Københavnerkriterierne. I dag er det kapitel lukket og slukket. I stedet står Tyrkiet som en regional sværvægter: en nøgleaktør i Syrien, diplomatisk brobygger mellem Rusland og Vesten – og ikke mindst hjem for Natos næststørste hær. Og som om det ikke var nok, har Ankara fået et nyt trumfkort: migration. Med sin rolle som bremseklods

for flygtningestrømme mod Europa, holder Tyrkiet EU i et migrationspolitisk jerngreb.

Resultatet? Det internationale samfund må nøjes med en afmålt kritik, selv i tilfælde hvor tidligere handlinger – som fængsling af oppositionsledere eller journalister – ville have udløst reelle sanktioner. Tyrkiet er blevet for vigtig til at skubbe fra sig – uanset hvad prisen er for demokratiet.

Det handler om skæbnen for et land, der står med det ene ben i Vesten og det andet i en autoritær afgrund. Hos Stud.jur.-redaktionen har vi taget bestik af situationens alvor. Derfor har vi – Tobias Mallet og Oskar Bloksgaard – sammen med lektor i retsfilosofi Jakob v. H. Holtermann og tidligere folketingspolitiker Halime Oguz – udgjort en delegation til Istanbul for med egne øjne at opleve virkeligheden bag overskrifterne: fra protesternes puls i gaderne til den voksende folkelige frustration over det politiske system.

Men det, vi mødte, var ikke, hvad vi havde forventet. Byens gader bar præg af bemærkelsesværdig ro. I skærende kontrast til de omfattende folkelige protester, der for ugen inden vores afgang, samlede hundrede tusindvis i oprør mod styret, var der under vores ophold overraskende få synlige markeringer. Fraværet af protest i det offentlige rum står som et tankevækkende tegn på enten udmattelse, frygt – eller en ny fase i konfrontationen mellem folk og stat.

Denne artikel markerer begyndelsen på en serie, hvor vi sætter fokus på det, vi anser som en underbelyst skillelinje: Grænsen er nået for, hvornår Tyrkiet med rette kan kaldes et demokrati. Følgende er en hjælp til at forstå den nuværende situation i Tyrkiet, og den kontekst den udspringer af.

Anklagerne mod İmamoğlu afslører et retsvæsen i demokratisk forfald

Med arrestationen af Istanbuls borgmester Ekrem İmamoğlu har Tyrkiets præsident Erdoğan taget den endelige afsked med →

Anklagerne mod İmamoğlu udvander begrebet “terrorstøtte” og skaber en farlig præcedens, hvor almindeligt politisk samarbejde kriminaliseres.

demokratiet. Anklagerne mod den populære oppositionspolitiker spænder fra korruption til terrorstøtte – men dokumentationen er vag, beviserne tvivlsomme og konteksten stærkt politiseret. Den tyrkiske anklagemyndighed hævder, at İmamoğlu har ledet en “kriminell organisation” og gjort sig skyldig i udbudsmanipulation, bestikkelse og hvidvaskning.

Mest opsigtsvækkende er dog anklagen om, at İmamoğlu har forbindelser til Kurdistans Arbejderparti (PKK), som er en terrororganisation ifølge Tyrkiet, EU og USA. Dette hævdes at være sket via et såkaldt “by-alliance-samarbejde” med det venstreorienterede og pro-kurdiske parti HDK (Halkların Demokratik Kongresi) før lokalvalget i 2024. Anklagemyndigheden mener bl.a., at samarbejdet åbnede døren for, at PKK-sympatisører fik ansættelser i en række kommuner.

HDK har ikke selv været dømt som en terrororganisation, men regeringen hævder, at netværket fungerer som en frontorganisation for PKK. Dette har dannet grundlag for, at samarbejdet mellem CHP og HDK under valgkampen nu tolkes som støtte til terror.

Anklagerne mod İmamoğlu udvander begrebet “terrorstøtte” og skaber en farlig præcedens, hvor almindeligt politisk samarbejde kriminaliseres. Der er ikke fremlagt dokumentation for, at İmamoğlu personligt har haft kontakt med PKK, har støttet dem økonomisk, eller på anden måde har fremmet voldelig aktivitet. Derimod bygger anklagerne på antagelsen om, at hans samarbejde med HDK – i

en valgstrategisk sammenhæng – er ensbetydende med at fremme PKK's dagsorden.

En farlig rival

İmamoğlu repræsenterer Det Republikanske Folkeparti (CHP) – det største oppositionsparti i Tyrkiet. Partiet beskriver sig selv som sekulært og socialdemokratisk, men fra et dansk perspektiv, kan det nærmere betragtes som et moderat nationalistisk midterparti. Med sin brede appel på tværs af befolkningen og en pragmatisk tilgang til politik, har İmamoğlu formået at positionere sig som en reel trussel mod Erdoğan.

Meningsmålinger har i perioder vist, at İmamoğlu ville kunne slå Erdoğan i et direkte opgør, hvis valget blev afholdt i dag. Netop derfor bliver arrestationen af borgmesteren af mange set som mere end blot en juridisk sag – den tolkes i vid udstrækning som et strategisk træk fra Erdogans side for at eliminere en farlig rival i opløbet til præsidentvalget i 2028.

Med İmamoğlus fængsling bliver spørgsmålet nu, om sagen i stedet vil styrke opbakningen til borgmesteren og oppositionens kamp mod det autoritære styre.

En ting er sikkert: arrestationen af Ekrem İmamoğlu har skabt en ny politisk realitet i Tyrkiet.

Tyrkiets demokratiske skæbne

Da Tyrkiet blev udråbt som republik i 1923, markerede det ikke blot begyndelsen på en ny stat – det var

et radikalt brud med det osmanniske riges religiøse og multietniske arv. Den nye republik blev præsenteret som nationalstatens og modernitetens sejr, men bag facaden lå en dybtgående transformation.

Under ledelse af Mustafa Kemal Atatürk blev staten formet ud fra én mands vision. Atatürk ønskede at skabe en sekulær, moderne og vestligt orienteret nation, og det betød grundlæggende ændringer i alt fra lovgivning og uddannelse til påklædning og sprog.

Tyrkiets fødsel var derfor mere end en politisk nyordning. Det var en kurs mod et helt nyt samfund – med frihed og fremskridt i centrum, men også med begrænsninger for det åbne demokrati. Atatürk skabte ikke et demokrati, men han byggede demokratiske institutioner. Retssystem, parlament, sekulære skoler og en moderne forfatning blev grundstenene i republikken. Tyrkiet var formelt en republik, men reelt et etpartistyre under hans CHP (Det Republikanske Folkeparti), hvor ideologisk centralisme og militær disciplin bar nationen frem.

Ironisk nok kom det egentlige demokrati udefra. Efter Anden Verdenskrig rettede Stalin blikket mod Tyrkiets østlige grænser og krævede blandt andet kontrol over Bosporus-strædet. Truslen fra Sovjetunionen førte til en strategisk omorientering: Tyrkiet søgte beskyttelse – og fandt den i Vesten. Bl.a. som forudsætning for støtte og medlemskab i NATO, måtte Tyrkiet gennemføre en række demokratiske reformer. Det første flerpartivalg i 1950 blev et vendepunkt. For første gang blev CHP, Atatürks gamle parti, væltet af vælgerne. Tyrkiets første frie valg blev således ikke født af demokratiske idealer, men af frygt for Moskva.

Gennem anden halvdel af det 20. århundrede bevægede Tyrkiet sig i demokratiske cirkler. Militærkup i 1960, 1971, 1980 og 1997 viste, at hæren – arvtageren til Atatürks arv – stadig mente, at den havde mandat til at "korrigere" demokratiet, når folket valgte forkert. Demokratiet var aldrig uafhængigt, men snarere en tilladelse givet af staten. →

Foto: Tobias Mallet

Det forandrede sig først for alvor i begyndelsen af 2000'erne, hvor Erdoğan og hans AKP kom til magten. Dengang så mange ham som demokratiets nye håb – en leder, der ville befri samfundet fra militærets autoritære formynderi og give de konservative og religiøse masser en stemme. I begyndelsen blev der også taget reelle skridt mod retsreformer og EU-integration.

Men som med så mange andre populistiske projekter forvandlede magten Erdoğan. I takt med at AKP konsoliderede sit greb om staten, blev retsvæsenet politiseret, medierne underlagt censur, og oppositionen dæmoniseret. Særligt efter kuppet i 2016, hvor Erdoğan erklærede undtagelsestilstand og indførte et præsidentstyre, er Tyrkiet gledet dybt ned ad den autoritære skråning.

I dag er Tyrkiet et land med domstole, men uden

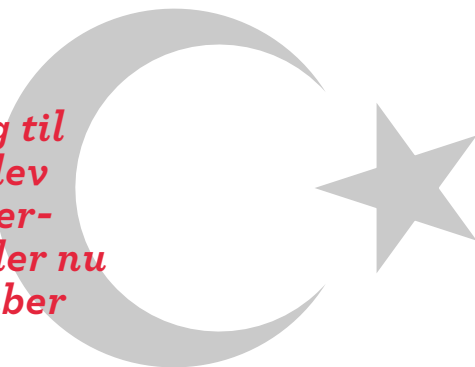
uafhængighed. Et land med presse, men uden frihed. Fængslingen af Istanbuls borgmester Ekrem İmamoğlu – på baggrund af tynde anklager om korruption og "terrorstøtte" – viser, hvor langt Tyrkiet er fra de demokratiske idealer.

At netop İmamoğlu – en moderne, sekulær og seriøs oppositionsleder – fjernes fra den politiske kamplads gennem retsforfølgelse, er et klassisk træk i autokraternes manual. At det sker i det land, der i høj grad blev demokratiseret af frygt for Sovjet, og nu selv undertrykker på Putinsk vis, er historiens bitre ironi.

Erdoğan fængsler sin egen fortid

Da Istanbuls borgmester, Ekrem İmamoğlu, i marts 2025 blev fængslet, vakte det ikke blot vrede og bekymring i både Tyrkiet og Vesten – det vakte

Erdoğan, som engang steg til magten netop fordi han blev anset som offer for et undertrykkende system, anvender nu selv dets klassiske redskaber

også et historisk ekko, der kaster et ironisk skær over situationen. For næsten præcis 26 år tidligere befandt Erdoğan, sig i en lignende rolle. Han var borgmester i Istanbul – og blev fængslet af det etablerede regime for at have reciteret et islamisk digt. Digtet, som Erdoğan fremførte i 1997, indeholdt linjer som:

”Moskéerne er vores kaserner, kuplerne vores hjelme, minareterne vores bajonetter og de troende vores soldater.”

Han blev idømt fire måneders fængsel for at opildne til religiøs splittelse. Den gang blev Erdoğan af mange – særligt i det mere konservative Anatolien – set som et offer for et elitært, sekulært styre, der ikke tolererede kritik. Hans fængsling styrkede hans politiske brand, og få år senere grundlagde han AKP og blev i 2003 premierminister.

I dag synes Erdoğan at bruge de samme redskaber mod sine egne modstandere. İmamoğlu, som ligesom Erdoğan engang, repræsenterer det moderne Istanbul, har formået at samle en bred koalition af sekulære, nationalt sindede og yngre vælgere – og blev anset som en af de få politikere, der potentielt kunne true Erdoğan ved præsidentvalget i 2028.

Ironien er til at tage og føle på: Erdoğan, som engang steg til magten netop fordi han blev anset som offer for et undertrykkende system, anvender nu selv dets klassiske redskaber. Fængsling af politiske rivaler, marginalisering af oppositionen og

kontrol med retsvæsenet er blevet en del af hans politiske strategi. Det, der tidligere skabte Erdoğan – truslen mod eliten – er nu den trussel, han søger at eliminere.

Spørgsmålet er, om historien vil gentage sig endnu en gang: Vil İmamoğlus fængsling gøre ham til et politisk symbol og styrke oppositionens kamp – præcis som det skete for Erdoğan i sin tid? Eller har den nuværende præsident lært at kontrollere systemet så effektivt, at han én gang for alle kan knuse den trussel, han selv engang var?

La Mort de Socrate (Sokrates' Død)
af Jacques-Louis David, malet i 1787.
Et førsteklasseeksempel på justitsmord.

DANMARKS PÅVIRKNING PÅ DET GRØNLANDSKE RETSVÆSEN:

Er tiltalebænken tryggest i SERMERSOOQ eller SVENDBORG?

DANMARK HAR BETYDELIG INDFLYDELSE PÅ DET GRØNLANDSKE
RETSSYSTEM. MEN ER DET FOR ALLES BEDSTE?

SKREVET AF *Ingemarie Reffelt Jensen*

SIDEN 1950'ERNE HAR Danmark haft betydelig indflydelse på udviklingen af det grønlandske justitsvæsen. Indflydelsen har skabt retssikkerhedsmæssige spørgsmål; på den ene side flytter den grønlandske straffet sig væk fra sine historiske traditioner og principper, hvilket rejser spørgsmålet om, hvilken jurisdiktion, der skal have den retlige definitionsmagt.

På den anden side er der, helt lavpraktisk, en presserende mangel på arbejdskraft inden for det strafferetlige system, hvilket resulterer i lappeløsninger. Tilbage står man med spørgsmålet om, hvor godt den danske stat formår at sikre den enkelte grønlandske borgers retssikkerhed.

Dansk skabelon over Grønlands retsvæsen

Grønland har under stor bevågenhed netop afholdt parlamentsvalg, været vært for kongepar og politikere, samt genstand for diplomatisk flirteri fra både den ene og den anden side af Atlanterhavet. Meget rører sig på verdens største ø. Imens bliver noget dog ved det gamle - den danske kolonisering af Grønland præger samfundet som det har gjort gennem mange år, og det strafferetlige system er ingen undtagelse.

Den danske stat har været i gang med at implementere et dansk retssystem i det grønlandske samfund siden indførslen af den første grønlandske kriminallov i 1954. Spørgsmålet er, hvor godt det lykkes. Sådan som systemet ser →

*Du kan føre en sag den ene uge,
og møde tiltalte nede i super-
markedet den næste.*

ud nu, er den grønlandske kriminallov bygget op omkring den danske straffelov, og det grønlandske domstolssystem er i dets nuværende struktur en del af Danmarks Domstole.

Kan vi acceptere, at det grønlandske retsvæsen skal ligne det danske, når der er tale om to forskellige samfund, der bærer på en fælles historie, men alligevel hviler på forskellige retstraditioner? Grønlandsk strafferet har eksempelvis ikke samme pønale karakter som den danske, men centrerer sig i stedet om forsoning, resocialisering, og at strafferetsplejen varetages af mennesker, der har forståelse for sproget, samfundet og kulturen.

Fordi vi alligevel forsøger os med implementeringen af den danske strafferetlige skabelon, synes det grønlandske justitsvæsen præget af lappeløsninger. Systemet lægger endda op til, at det er danskere, der varetager strafferetsplejen. Det har fået mig til at overveje, om retssystemet er endnu et led i den strukturelle undertrykkelse, Grønland har været underlagt siden en vis præst slog teltplokkerne i indlandsisen i 1721.

Sofie Bay Andersen var som jurastuderende i praktik i anklagemyndigheden i Grønland. Hun fortæller om kulturforskelle og retssikkerhedsmæssige spørgsmål, som vi ikke kender svaret på. Men hun fortæller også om hendes oplevelse af, at der blev skabt løsninger, hvor der var behov.

At møde sin dommer i supermarkedet

Sofie har altid haft interesse inden for strafferetten, og greb muligheden for at udleve det i prak-

sis som praktikant på Grønland. Som praktikant deltog hun i arbejdet gennem hele straffeprocessen op til en strafferetssag, inklusiv at møde i retten, hvilket var et klart selling point for hende:

"På den ene side er det en attraktiv mulighed for studerende at prøve kræfter med en rigtig straffesag, og komme arbejdet i anklagemyndigheden nærmere. Man får mulighed for at deltage meget mere i det strafferetlige arbejde, end man ville gøre noget sted hjemme i Danmark. På den anden side svarer praktikken også på et stort behov for juridisk uddannet arbejdskraft i det grønlandske retsvæsen."

Men hvorfor er der så stort et behov for juridisk uddannet arbejdskraft?

Grundlæggende kan svaret findes i de forskelle, der skaber spænding mellem den danske og grønlandske retstradition. "Den grønlandske strafferetlige tradition hviler på et nærhedsprincip," forklarer Sofie.

Nærhedsprincippet betyder kort sagt, at de retlige aktører, altså dommere, anklagere og forsvarere, ikke nødvendigvis er uddannede jurister, men lægmænd med indsigt i samfundets forhold. Kredsretten, der varetager strafferetssager i første instans, består således ikke nødvendigvis bestående af jurister. Mange af kredsretsdommerne har ikke en juridisk uddannelse, men en toårig kredsdommeruddannelse. Derudover er det i vidt omfang lokale politimænd, der møder i retten som anklagere.

Fordelen ved de her kortere uddannelser af retssystemets aktører er, at de kender det grønlandske system på en helt anden måde. De ken-

Foto: Sofie Bay Andersen

Foto: Sofie Bay Andersen

der sproget, kulturen og har større forståelse for konsekvensen af de konflikter, man kan ende i, samt baggrunden for konflikterne.

Sofie forklarer videre om hendes observationer af den grønlandske kultur: "Grønland er kæmpestort, men befolkningen er lille. Man omgås de samme mennesker, og har en meget intern dagligdag, både på arbejdspladsen og privat.

I en retssag er det positivt i den forstand, at det kan være lettere at opklare sager, fordi folk simpelthen bare snakker mere med hinanden, og der er ofte én, der har set et eller andet. Men det medfører også et alvorligt kompromis med privatlivet. Din hverdagssfære rummer alle. Altså alle; dommer, anklager, forsvarer, tiltalte og forurettede. Det bliver personligt på en helt anden måde, hvilket er en stor del af kulturen. Du kan føre en sag den ene uge, og møde tiltalte nede i supermarkedet den næste. Det vidner om de konsekvenser det kan have for den tiltalte, ikke?

Import af dansk juristkraft

"Omvendt", forklarer Sofie videre: "Så vægter den danske strafferetlige tradition den formelle jura som den største garant for retssikkerheden. I den danske retstradition er det fuldstændig centralt, at dommere og anklagere ikke bare er cand.jur., men endvidere har bestået efterfølgende fuldmægtiguddannelse.

Muligheden for at uddanne sig til jurist på Grønland er langt mindre end i Danmark. Først i 2018 blev der etableret en bacheloruddannelse i jura, som der i 2024 var 25, der havde gennemført. Og først i 2024 en kandidatuddannelse.

Der er altså bare meget færre grønlandske personer med en juridisk uddannelse. Kombinationen af det og i forvejen belastet retsvæsen, og så opstår det her presserende behov for, især juridisk uddannet, arbejdskraft."

Lappeløsningen af retssystemet kan medføre flere problemer. Sofie peger på den første synlige →

Foto: Sofie Bay Andersen

Foto: Sofie Bay Andersen

ulighed: "At være udstationeret i Grønland betyder, at man rejser til Grønland i en kortere periode, ofte i et halvt til et helt år. De udstationerede danskere i Grønland sidder generelt på de højere stillinger. I anklagemyndigheden var der eksempelvis flest danske jurister, hvorimod grønlandske personer arbejder i politiet eller i mere administrative stillinger. Det kan først og fremmest have retssikkerhedsmæssige konsekvenser for de grønlandske borgere, når komplicerede strafferetssager varetages af personer, der er her i kort tid. Udskiftningen er enormt ressourcekrævende, da det tager tid at lære medarbejderne op, for så at miste disse gode erfaringer og kompetencer, når de tager hjem igen.

Derudover skaber det også en distance på arbejdspladsen. Når man ved, at danskerne rejser hjem igen om lidt, mister man incitamentet til at opsøge hinanden socialt grønlandere og danskere imellem. Det medfører en arbejdskultur, hvor henholdsvis grønlandske og danske ansatte holder sig lidt til sig selv. Det kan også have konsekvenser for

selve arbejdet, idet man mister vidensdeling mellem grønlandske og danske personer."

Retssikkerhed på et sprog, du forstår

Ifølge selvstyrelovens § 20 er det grønlandske sprog det officielle sprog i Grønland. Imidlertid bestemmer den grønlandske retsplejelovs § 95 at retssproget kan være både grønlandsk og dansk. Hvis ikke alle rettens medlemmer og sagens parter forstår det anvendte sprog, skal en tolk oversætte.

Sofie førte to retssager, da hun var i Grønland. Hun fortæller at sprogbarrieren kan have afgørende betydning for retssagen: "I langt de fleste tilfælde er tiltalte i en grønlandsk retssag selvfølgelig grønlandsk. Det er langt fra alle grønlandske personer, der taler dansk, og omvendt er det ikke mange danskere, der taler grønlandsk. Lige i mine retssager oplevede jeg ikke sprogforskellene som et problem, men det var også forholdsvist simple sager, jeg førte. Det er klart, nu mere komplicerede sagerne bliver, des vigtigere er det, at bevisførelsen, herunder udsagn fra tiltalte og vidner,

Det kan først og fremmest have retssikkerhedsmæssige konsekvenser for de grønlandske borgere, når komplicerede strafferetssager varetages af personer, der er her i kort tid.

er så korrekt som muligt. Så det kan klart være problematisk når anklager eller dommer ikke taler det samme sprog som tiltalte, hvis tolken ikke får det hele med.”

Advokatrådet har i en rapport fra 2024 kritiseret manglen på tolke og oversættere i det grønlandske retsvæsen. Institut for Menneskerettigheder har ligeledes peget på flere problemer med tolkningen i den grønlandske retssag. Udover, at der er mangel på tolke, så er det generelt sværere at oversætte juridisk sprogbrug og terminologi fra dansk til grønlandsk. Endvidere er der forskel på de grønlandske dialekter, og det er eksempelvis især svært at oversætte til østgrønlandsk.

Tryghed som tiltalt

Jeg spørger Sofie om hun ville føle sig tryk som tiltalt i en grønlandsk retssag.

“Ja, det ville jeg. Systemet, som det er indrettet nu, importerer dansk juridisk arbejdskraft med både gode kompetencer og intentioner. Selvfølgelig er der altid plads til forbedring, men jeg har helt klart en oplevelse af, at der blev skabt løsninger på de behov, der opstår.

Men det er vigtigt at tænke over,” gumler Sofie på det næste svar, “at Danmark har et stort ansvar for varetagelsen af arbejdet i det grønlandske retssystem, fordi vi fylder så meget af det. Jeg har bemærket i flere retssager, at den tiltalte kan have svært ved at følge med i, hvad der egentlig sker. Derfor er det endnu mere vigtigt, at vi fra statens side varetager retssikkerheden i det grønlandske retsvæsen med stor samvittighed.

For mig understreger den sidste del af hendes svar, at vi har stablet et system på benene, der ikke er lavet til den enkelte grønlandske borger. Samtidig tegner sig også et billede af et system, den tiltalte ikke altid forstår, og som ikke altid forstår den tiltalte. Bogstaveligt talt. Et system, der i høj grad varetages af personer, der taler et andet sprog, og har en helt anden forståelse af samfundet. Den tiltaltes uforståenhed eller apati afspejler for mig en form for fortabthed i et system, der ikke nødvendigvis giver mening for tiltalte. Det giver heller ikke mening for mig, egentlig.

Når vi forsøger at skabe større retssikkerhed i det grønlandske retssystem, bliver denne opgave i høj grad lagt over på danskere, der i besidder mere formel juridisk uddannelse. Det betyder at vi bevæger os væk fra de strafferetlige principper, den oprindelige grønlandske retstradition hviler på. Samtidig lykkes vi ikke rigtig med at højne retssikkerheden, når der ikke er nok juridisk uddannede personer, hverken danske eller grønlandske, til at varetage strafferetssager. Det medfører betydelige kompromisser med retssikkerheden.

Jeg er ikke i tvivl om at de danskere, der er udstationerede i Grønland, har de bedste intentioner, og endvidere gør et rigtig godt stykke arbejde. Jeg er heller ikke i tvivl om at mange grønlandske personer gør et kæmpe stykke arbejde for at lukke de her retssikkerhedsmæssige kløfter i deres retsvæsen. Alligevel opstår der juridiske og sociale hårdknuder, hvor ansvaret synes at ligge på den danske stat. Kan vi være vores retsstat bekendt, når den bedrives således på den anden side af Danmarks grænser?

**UNIVERSEL
JURISDIKTION:**

et folkeretligt grundprincip, der tillader stater at retsforfølge personer for særligt grove forbrydelser som folkemord, krigsforbrydelser og tortur, uanset hvor i verden de er begået

En milepæl på papiret

En historisk lovændring har sendt et kraftigt signal om, at Danmark ikke tolererer krigsforbrydelser – men kan vi virkelig leve op til det?

SKREVET AF Catharina Rusholt

I DECEMBER 2024 vedtog Folketinget en historisk ændring af straffeloven. Krigsforbrydelser, tortur og forbrydelser mod menneskeheden blev for første gang selvstændigt kriminaliseret i dansk ret. Justitsminister Peter Hummelgaard udtalte i forbindelse med lovforslaget: "Vi står i en tid, hvor der er krig på europæisk grund. Det er vigtigt, at vi sender et klart signal til omverdenen og ikke mindst ofrene om, at vi ikke vil acceptere krigsforbrydelser og lignende grove internationale forbrydelser."

Lovændringen skete med bred politisk opbakning og blev præsenteret som et markant skridt i kampen mod straffrihed. Måske vigtigere, sendte det et stærkt signal til både ofre og omverdenen: Danmark tolererer ikke krigsforbrydelser. Ifølge betænkningen til lovforslaget L58 var Danmark nemlig – sammen med Italien – det eneste land i Europa, der endnu ikke havde en særskilt kriminalisering af disse forbrydelser i deres nationale lovgivning.

Hidtidig håndtering af krigsforbrydelser i Danmark

Selvom Danmark allerede før lovændringen i december 2024 anerkendte princippet om universel jurisdiktion var vores muligheder i praksis begrænsede. Universel jurisdiktion gjorde det teoretisk muligt at retsforfølge gerningsmænd, der befandt sig på dansk territorium, også uden nogen forbindelse til Danmark. Men det ændrede ikke på, at dansk ret manglede de konkrete værktøjer til at forfølge disse forbrydelser som dét, de var: internationale kerneforbrydelser.

Før lovændringen var der nemlig ingen selvstændige bestemmelser i →

Danmark har nu mulighed for at retsforfølge krigsforbrydelser, tortur og forbrydelser mod menneskeheden som særskilte forbrydelser.

straffeloven, der kriminaliserede krigsforbrydelser eller forbrydelser mod menneskeheden som sådan. I stedet blev sådanne forbrydelser retsfulgt under de almindelige bestemmelser i straffeloven, såsom drab, tortur og voldtægt. Bestemmelserne blev anvendt, men tog ikke højde for, om handlingen var en del af en væbnet konflikt. Den militære kontekst kunne eventuelt inddrages som en skærpende omstændighed i strafudmålingen, jf. straffelovens §80, men selve handlingen blev ikke anerkendt som noget særligt i strafferetslig forstand.

Med selvstændige straffebestemmelser, kan det sikres, at Danmark reelt kan leve op til sine internationale forpligtelser. Samtidig anerkendes den særlige grovhed, der kendetegner krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden. Det handler altså ikke kun om at dømme gerningsmænd – men også om at kalde forbrydelserne ved deres rette navn.

Forbrydelsernes rette navn

Straffelovsændringen cementerer, at krigsforbrydelser har en særlig status i retsordenen. Danmark har nu mulighed for at retsforfølge krigsforbrydelser, tortur og forbrydelser mod menneskeheden som særskilte forbrydelser. Det skaber større klarhed for både myndigheder og domstole og sikrer, at sager kan føres med udgangspunkt i den særlige karakter og alvor, som disse forbrydelser har. Samtidig styrker det Danmarks evne til at bidrage til den internationale retsorden og kampen mod straffrihed.

Lovforslaget indeholder desuden en vigtig bestemmelse i §118 k, stk. 6. Den betyder, at de nye bestemmelser om forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser kan anvendes på handlinger begået før lovens ikrafttræden, forudsat at handlingen var strafbar på gerningstidspunktet og udgjorde en forbrydelse efter folkeretten.

En milepæl... på papiret

Da ændringen i straffeloven blev vedtaget, blev den ledsaget af store ord om retfærdighed, ansvar og international solidaritet. Men siden marts 2024 er der i Danmark blot registreret tre sager relateret til krigsforbrydelser. Dette tal var uændret syv måneder efter i november 2024 lød det i en aktindsigt, som Avisen Danmark havde fået.

Dette står i skærende kontrast til ikke mindst lovens ambitioner – men vores nabolande.

Ifølge Adressa.no har omkring 4.000 ukrainske flygtninge i Norge indgivet anmeldelser om krigsforbrydelser. De norske myndigheder har taget opgaven alvorligt og sat en målrettet indsats i gang: Kripes, den nationale kriminalenhed, har indtil videre været i kontakt med cirka 800 af de berørte og afhørt knap 400 personer. Norske myndigheder har altså ikke blot indført lovgivning, men har reelt engageret sig i at få de potentielle forbrydelser efterforsket og retsfulgt. Så mens de har omsat jura

til handling, risikerer Danmark at lade loven forblive netop dét, den indtil videre har været: en erklæring uden effekt.

En lov med potentiale – hvis vi tør bruge den

Den historiske ændring af straffeloven sender et klart signal om, at Danmark ikke tolererer krigsforbrydelser. Men uden konkret opfølgning risikerer loven at forblive et tomt politisk symbol. Lovgivning kun første skridt – det kræver investeringer i efterforskning, ressourcer og politisk vilje at sikre, at de ansvarlige retsforfølges effektivt. Og spørgsmålet står nu: Er Danmark klar til at omsætte lovgivningen til konkret handling, eller vil loven fortsat vise sig at være en symbolsk gestus uden reel gennemslagskraft?

GØR DU DIG UMAGE?

... SELV NÅR DET BLIVER BESVÆRLIGT?

SE LEDIGE
STILLINGER

Vi søger dygtige studerende, der vil være en del af et ambitiøst og fagligt kompetent team i en virksomhed, hvor ordentlighed, løsninger og udvikling er i højsædet.

Poul Schmith
KAMMERADVOKATEN

Kan man købe sig til **POLITISK INDFLYDELSE** *i Danmark?*

Rigmænd får en stadig mere fremtrædende rolle på den globale politiske scene. Især tech-milliardæren Elon Musk har gjort sit indtog i europæisk politik og skaber overskrifter verden over.

SKREVET AF Clara Been

MILLIONERNE SIDDER LØST, og penge er generelt blevet et omdrejningspunkt i tidens debatter – i en sådan grad, at selv lande forsøges forhandlet. Denne udvikling rejser spørgsmålet: Er politisk indflydelse til salg i Danmark?

Korruption i Danmark

Danmark har i mange år ligget stabilt i toppen af statistikkerne over verdens mindst korrupte lande – endda med en førsteplads syv år i streg ifølge Corruption Perception Index (CPI). Denne position har stor betydning, ikke alene for den enkelte dansker, men også globalt. Det beretter om et stabilt og sikkert land, som gør Danmark attraktivt for internationale investeringer. Men hvor langt hen ad vejen kan vi pudse vores glorie?

Vi danskere kan være tilbøjelige til at tro, at korruption ikke finder sted, men det er langt fra sandheden. Først og fremmest er det centralt at definere, hvad korruption egentlig er. De fleste forbinder formentlig begrebet med bestikkelse; vi har vel alle hørt historier om personer, der har måtte punge ud for at undgå at blive tilbageholdt

af politiet. Men korruption dækker over langt mere komplekse strukturer og scenarier.

Transparency International definerer korruption som *“misbrug af betroet magt, for egen (eller organisatorisk) vindings skyld”*. Eksempler på dette kan være bedrageri, interessekonflikter, matchfixing, nepotisme og lobbyisme. Pludselig føles korruption ikke så fjernt alligevel, og tankerne ledes hen på aktuelle nyheder og debatter.

Forbud mod udenlandske donationer

Spørgsmålet om et muligt forbud mod udenlandske donationer til politiske partier er et aktuelt emne om frokostbordet på Christiansborg for tiden. Et forbud, som blandt andet Mette Frederiksen finder fornuftigt, og som flere partier i øvrigt bakker op om, bør vedtages i Danmark.

Regeringspartierne blev i januar enige om, at valgloven skal undersøges med henblik på at forhindre udenlandsk påvirkning på dansk politik. I marts indgik regeringen og et partifler tal en aftale, der nærmere fastlagde rammerne for et kommende forbud. I starten af april blev der fremsat lovforslag →

Illustration: Lisbeth Neigaard. Foto af Elon Musk: Debbie Rowe, Wikimedia Commons (CC BY-SA 3.0)

I februar indførte Grønland et forbud mod udenlandske donationer til politiske partier ved en hastelovændring. Behovet for et fremskyndet forbud skyldes Grønlands valg, som netop er blevet afholdt, sammenholdt med den stigende geopolitiske interesse i landet og dermed også i valgkampens udfald.

↓
herom, som efter hensigten skal vedtages inden sommer og træde i kraft hurtigst muligt.

I følge lovforslaget, vil forbuddet omfatte, at hverken politiske partier eller kandidater kan modtage donationer fra udlandet, uanset donationens størrelse, donationens afsender eller hvilket land donationen kommer fra. Forbuddet vil også gælde anonyme donationer.

Grønlands hastelovændring

I februar indførte Grønland et forbud mod udenlandske donationer til politiske partier ved en hastelovændring. Behovet for et fremskyndet forbud skyldes Grønlands valg, som netop er blevet afholdt, sammenholdt med den stigende geopolitiske interesse i landet og dermed også i valgkampens udfald.

Bekymringen var, at donationer kunne påvirke valget og det politiske efterspil, på en måde hvor borgernes indflydelse ville blive svækket til fordel for udenlandske interesser. En bekymring, som rammer en sensitiv nerve. Grønland har i årtier kæmpet for selvstændighed, og flere repræsentanter fra Grønland understreger gang på gang, at beslutningerne bør træffes af de grønlandske borgere, og ikke af udenlandske aktører. Forbuddet er således med til at værne om Grønlands politiske integritet.

Nordisk Råd har ligeledes understreget, at Grønlands fremtid skal afgøres af det grønlandske folk, og at samarbejdet med USA skal baseres på respekt for nationernes territoriale integritet, suverænitet og demokratiske principper.

En reel bekymring

Den politiske indflydelse af udenlandske donationer til politiske partier er ikke en ny bekymring. Flere organisationer har i en årrække anerkendt fordelene ved at regulere og forbyde sådanne donationer. Debatten i Danmark og Grønland er dog blevet særlig aktuell i kølvandet på Elon Musks fremtrædende rolle på den politiske scene, og stigende indblanding i europæisk politik.

Musk har udvist støtte til højreorienterede og højreekstreme kandidater, partier og grupperinger rundt om i hele verden. Et af de seneste eksempler på dette er hans udtalte støtte til det højreekstreme parti Alternative für Deutschland (AfD) i forbindelse med det tyske valg i februar. Selvom Musk endnu ikke har doneret penge til europæiske partier, har han i USA været en af de største donorer til republikanerne under præsidentvalget. Efter den republikanske sejr fik Musk reel politisk indflydelse, da han blev ansat af Trump administrationen og blev en del af den nye afdeling DOGE, som står for 'Department of Government Efficiency'. Denne udvikling viser, hvordan donationer kan føre til politisk indflydelse, hvilket også kan forekomme i Europa – om end indflydelsen søges fra Musk eller en anden privat aktør.

Ved indførelsen af et forbud mod udenlandske donationer til politiske partier, tager Grønland, og snart Danmark, således et skridt mod at forhindre, at politisk indflydelse kan købes, hvilket kan føre til mindre korruption. Et vigtigt initiativ i en verden, hvor penge og magt ofte går hånd i hånd.

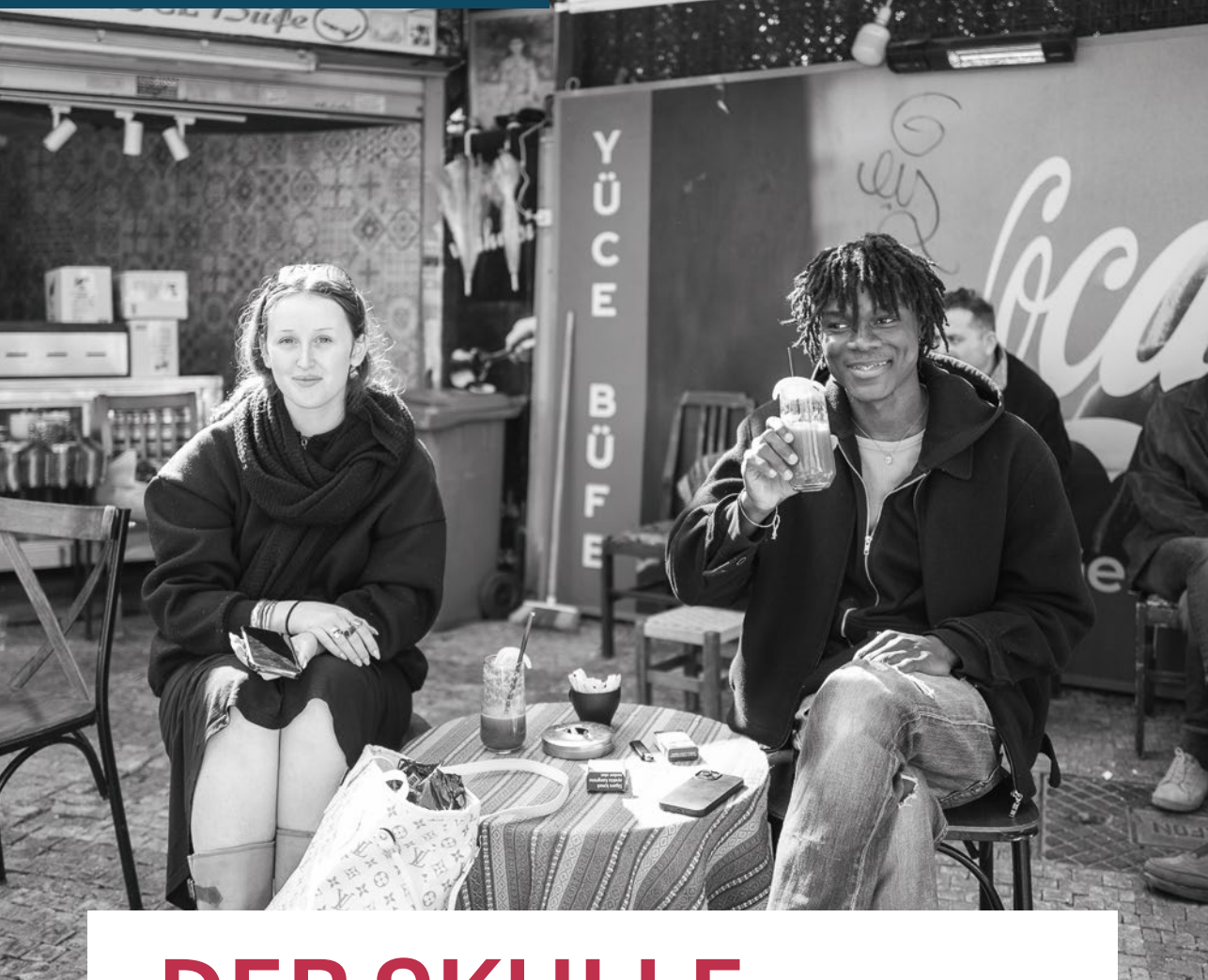
Vidste du, at Accura:

- er et af Danmarks førende transaktionshuse med mere end 150 transaktioner i 2024?
- har 100 studenter og 70 fuldmægtige?
- har en mentorordning for studerende på 2. eller 3. år?
- har en globalt førende afdeling inden for Renewable Energy med internationale kontorer og et skræddersyet studenterprogram?

Følg os på Instagram ...

... og læs mere om vores stillingsopslag, arrangementer og meget mere.

ACCURA

DER SKULLE HAVE VÆRET REVOLUTION, MEN ... så blev Eid forlænget

Foto: Tobias Mallet

SKREVET AF Jakob v. H. Holtermann, lektor i retsfilosofi

Foto: Johannes Wamberg Andersen

JEG ER LIGE "kommet tilbage - fra et vanvittigt trip til det mellemste østen...". Nærmere bestemt Istanbul, en weekend for tre uger siden. Det var ellers ikke lige planen blot få dage tidligere. Men så fik jeg en utraditionel mail fra Tobias og Oskar fra "Stud.Jur."

De to havde nemlig noteret sig, at Tyrkiets prøvede demokrati nærmede sig en skæbnestund efter fængslingen præsident Erdogans stærkeste konkurrent til valget i 2028, Istanbuls populære borgmester, CHPs formand Ekrem İmamoğlu. En fængsling, der havde resulteret i massiv folkelige modstand med op imod to millioner protesterende få dage forinden.

Spørgsmålet til undertegnede var, om jeg var frisk på en tur derned for at følge modstanden på nærmeste hold. Tanken var at lave en retsfilosofisk reportage til Stud.Jur. - om et demokrati på vippen, om folkets protester, og ikke mindst om juraens rolle i processen - på godt og ondt.

Som sagt, så gjort. Og fem dage senere sad vi i flyet. For at forfølge Tobias og Oskars hunch om, at Erdogan måske denne gang havde overspillet sin hånd, og at folket nu endelig var ved at sætte foden ned.

De få dage op til afrejsen buzzede med beretninger om et trængt regime, der aggressivt-nervøst slog tilbage mod den brusende folkelige modstand. Taksim-pladsen var afspærret, folk blev smidt i fængsel i tusindvis, og en svensk journalist blev bortført under indrejse. Var det nu også sikkert, spurgte vi bekymret hinanden.

Lad mig bare gøre kort proces med det samme: Ja, det var helt og aldeles sikkert. Og vi kom til at gå helt og aldeles forgæves efter den bebudede folkelige opstand. Den var simpelthen *ingen* steder at se.

Og ikke bare var der ingen protester at få øje på - hverken på Taksim eller nogen af de andre steder som taxichauffører og tjenere på skift sendte os hen med forsikringer om, at dér ville folket ganske bestemt være ved at gøre oprør. Hvad der næsten var endnu mere slående, var, at vi heller ikke så nævneværdigt med politi i gadebilledet klar til at holde tilløb til protester nede.

I stedet så vi en buzzing hip og meget fotogen storby, hvor istanbulitterne var beskæftiget med alt andet end endelig at vælte Erdogan.

Om noget blev turen i stedet til historien om vores forgæves jagt på revolutionen. Om hvordan den kloge autokrat narrer den mindre kloge, og holder folket i ave mens han bevæbnet med alle den kyniske realpolitik klassiske dyder ruller demokratiet tilbage. →

Storm P. sagde som bekendt, at "der skulle have været revolution, men det blev regnvejr". Men forskellige folk har forskellige sensibiliteter, og Erdogan kender tilsyneladende sine tyrkere. I hvert fald havde han ekstraordinært forlænget Eid-ferien med en uge under vores ophold.

Magttænkningens *locus classicus* er Niccolò Machiavellis bog *Fyrsten* fra 1513. Denne illusionsløse håndbog, som Machiavelli efter sigende skrev som en jobansøgning til Firenzes ledende Medici-familie. Og noget kunne tyde på, at Erdogan havde læst på lektien.

I *Fyrsten* hedder det således om magthaverens brug af vold, at den skal være hurtig og brutal for at være effektiv: "Voldshandlinger må alle begås på en gang, for at de kan føles mindre hårdt og derfor fremkalde mindre had." Og dét kunne vi bevidne eftervirkningerne af på vores tur.

Folk vi mødte berettede om, hvordan Erdogan fra første færd havde slået brutalt ned på sine modstandere. Ikke alene arresterede han Imamoglu, men også omkring 100 af hans nærmeste støtter. Og under de efterfølgende protester slog Erdogans politistyrker hårdt ned med tilbageholdelser og deportationer af tusindvis, først og fremmest unge studerende.

Vi talte med flere, der tydeligt gav udtryk for, at denne brutalitet havde påvirket lysten til at gå ud og protestere.

Men Erdogan må have læst videre i *Fyrsten*. For i umiddelbar forlængelse af rådet om at bruge vold hurtigt og brutalt understreger Machiavelli vigtigheden af også at appellere til folket mildhed: "Velgerninger skal virke store, og må ydes lidt efter lidt." Og også det råd kunne vi følge på tætteste hold i Istanbul.

Storm P. sagde som bekendt, at "der skulle have været revolution, men det blev regnvejr".

Men forskellige folk har forskellige sensibiliteter, og Erdogan kender tilsyneladende sine tyrkere. I hvert fald havde han ekstraordinært forlænget Eid-ferien med en uge under vores ophold. Og mens folk enten forlængede familiebesøgene på landet eller nød fridagene i byen, så syntes alle at være enige om, at netop dette Eid-træk spillede en meget afgørende rolle for tingenes fredelige tilstand under vores besøg.

Optimistisk mente de ganske vist, at Erdogan hermed kun havde købt sig tid, og at revolutionen ganske bestemt ville komme i gang igen, når folk var tilbage igen. Men på en eller anden måde var det svært at tro på for os som udefrakommende. At en revolution der i den grad havde ladet momentum glide sig af hænde, atter skulle kunne koldstarte indignationens gnist efter et par ugers magelig Eid-slummer. Og nu på yderligere afstand uden seriøse revolutionslivstegn må man konstatere, at Erdogan (og Machiavelli) fik ret.

Endelig blev vi mindet om den eviggyldige værdi af et af de ældste kneb fra den almindelige magtbog: Del og hersk! For vi kunne forstå på tyrkerne, at ethvert oprør i Tyrkiet har ringe udsigter til succes uden aktiv støtte fra det store kurdiske mindretal. Og Erdogan havde dygtigt foregrebet en tæt alliance mellem CHP og kurderne ved dels at puste til gammelt nag imellem dem, og dels på forhånd at tilnærme sig kurderne, bl.a. ved at lufte muligheden for en løsladelse af PKKs leder Abdullah Öcalan.

Foto: Tobias Mallet

I overensstemmelse hermed kunne vi forstå på især de kurdere vi talte med, at mange havde trukket sig fra protesterne i mistillid.

Ovenstående observationer peger på nogle relativt konkrete tiltag i nær tidsmæssig forbindelse med den aktuelle konflikt. Men for en lidt dybere forståelse af, hvorfor der (nok) ikke kommer revolution i denne omgang, bør man kigge lidt under de aktuelle begivenheder til nogle mere grundlæggende forhold. Og her kan man få hjælp af den østrigske retssociolog Eugen Ehrlich (1862-1922).

Ehrlich introducerede en distinktion mellem det, han kaldte *retten i bøgerne* og *den levende ret*. Retten i bøgerne forstod Ehrlich som dén formelt set gældende ret, man kan læse sig til på universiteterne. Den levende ret derimod var de regler og normer, der faktisk gælder og anvendes i samfundets daglige liv. Disse regler og normer kan man ikke læse sig til. De må i stedet studeres i praksis i det levede liv. Derfor

arbejdede Ehrlich empirisk-sociologisk og drog i felten til de fjerneste egne af det daværende østrig-ungarske rige for dér at studere de religiøse og kulturelle normer folk faktisk levede efter.

Dette skel var særlig interessant, da vi lørdag aften spiste middag med tre kurdiske advokater og aktivister, der i deres fritid arbejdede i den kurdiske NGO "Jurister for frihed" – en frivillig retshjælpsforening med 500 medlemmer, der repræsenterer dem der er forfulgt og fængslet af det tyrkiske regime.

Netop denne unikke baggrund og erfaring gjorde, at denne samtale på en eksklusiv restaurant med udsigt over Bosporus-strædet blev weekendens mest udbytterige – ikke mindst set fra en juridisk faglig synsvinkel, men faktisk for enhver der gerne vil forstå, hvordan en autokrat som Erdogan formår at bevare magten på den lange bane, uden han helt at opgive at se ud som om, han er demokratisk valgt. →

Foto: Tobias Mallet

Samtalen afslørede nemlig en fundamental dobbelthed i juraens form og virkemåde i Tyrkiet, der kunne forstås bedre netop med Ehrlichs skel mellem *retten i bøgerne* og *den levende ret*. Fra advokaternes ord kunne vi således forstå, at der i Tyrkiet er en dyb diskrepans mellem den jura, der terpes på landets prestigefyldte universiteter, og som de tre også selv havde fået deres juridiske grader i, og så den reelle "retstilstand", som de mødte i deres aktivistiske virke.

I hverdagens almindelige retssager kunne advokaterne så nogenlunde regne med *retten i bøgerne*. De kunne bruge deres almindelige juridiske metode og vinde eller tabe sager på almindelige vilkår. Men når de med "Jurister for frihed" repræsenterede politiske fanger, var situationen en anden. For i disse sager om vilkårlige fængslinger, tortur, udvisninger etc., viste det sig gang på gang, at forfatningens pæne ord

om individets værdighed og umistelige rettigheder ikke var det papir værd, de er skrevet på.

I den forstand var Ehrlichs *levende ret* i Tyrkiet i virkeligheden voldens, undertrykkelsens og dødens ret.

Men interessant nok var Ehrlichs to slags ret ikke skarpt afkoblet fra hinanden i Tyrkiet. Tværtimod viste samtalerne en dyb ambivalens i *den levende rets* forhold til *retten i bøgerne*, fordi både regimets repræsentanter og dets modstandere midt i deres indbyrdes kamp på den levende rets område viste sig alligevel at måtte bekende sig til den formelle ret i bøgerne i et vist omfang.

Det er måske ikke så overraskende, at Jurister for frihed prøver at påberåbe sig *retten i bøgerne*, når den faktisk tildeler deres klienter præcis de rettigheder, regimet systematisk fratager dem. Mere overraskende var det imidlertid at høre kurderne fortælle, at regimet

Mens advokaternes seire isoleret set er et gode, så er spørgsmålet om ikke, der samtidig er en risiko for, at Erdogans regime udnytter disse seire til på et mere grundlæggende plan at give systemet et skin af retsstat og dermed at give regimet demokratisk legitimitet.

midt i deres generelle menneskerettighedsforagt faktisk har det med af og til at udvise en vis respekt for lovens bogstav; at Erdogans styre tilsyneladende har en smertegrænse for, hvor stor afstanden mellem loven til gården og til gaden må blive.

I det store billede er denne respekt ganske vist begrænset, men den er ikke desto mindre til stede, sagde de. Kurderne kunne således berette om, hvordan de midt i regimets almindelige brud på menneskerettighederne af og til kunne lykkes med at få kurdiske aktivister løsladt fra varetægtsfængsling efter langvarigt juridisk kamp. Andre gange kunne en fange pludselig få adgang til sin forsvarer eller det kunne lykkes at få stoppet tvangsflytninger eller lignende.

Advokaterne havde endda noteret, at Erdogans regime af og til udviste bekymring for med en sag at ende for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg. Dette sidste var overraskende i lyset af det kolossale antal gange, Tyrkiet er blevet indbragt for Domstolen og har tabt. Når man sammenligner med fx antallet af sager fra de nordiske lande, er det svært at tro, at Tyrkiet faktisk skulle være bange for at havne i Strasbourg. Men det var ikke desto mindre, de kurdiske juristers erfaring. Ikke at det skete ofte. Langt fra. Men af og til lod truslen om Strasbourg faktisk til at virke på de tyrkiske myndigheder.

Dette sidste er måske særlig interessant, når man skal forholde sig til tanker som dem professor Mads Bryde Andersens for nyligt har genfremsat om, at Danmark bør melde sig ud af Den Europæiske Menneskeretskonvention.

Men midt i vore kurdiske venners berettiget

stolte gennemgang af deres positive resultater var det svært ikke samtidig at give plads til en bekymrende mistanke. For mens advokaternes seire isoleret set er et gode, så er spørgsmålet om ikke, der samtidig er en risiko for, at Erdogans regime udnytter disse seire til på et mere grundlæggende plan at give systemet et skin af retsstat og dermed at give regimet demokratisk legitimitet.

Interessant nok var de kurdiske aktivister åbne over for problemet. De anerkendte dilemmaet i således at skulle afgøre, om man vil acceptere at lægge juridisk arm med systemet vel vidende, at det er grundlæggende uretfærdigt, og at ens arbejde i sidste instans kan bidrage til Erdogans legitimitet. Eller om man i stedet fx bør boykotte hele den forløjede forestilling og prøve at bekæmpe magten udefra.

Når de 500 kolleger kurdiske advokater i "Jurister for frihed" alligevel igen og igen vælger at forfølge den juridiske vej, så pegede de tre først og fremmest på hensynet til de konkrete mennesker de faktisk kan hjælpe. De beskrev det som en både personlig og professionel pligt, som de ikke kan ignorere, også selvom der reelt er tale om en art afpresning, hvor de, uanset hvor godt de udfører deres arbejde, risikerer at blive Erdogans nyttige idioter.

De kurdiske advokater pegede samtidig på et forhold, der måske kunne give grobund for en lille optimisme. Under ungdomsoprøret talte den tyske sociolog og politiske aktivist Rudi Dutschke om "den lange march gennem institutionerne", dvs. en politisk strategi, hvor man forsøger at skabe radikal forandring af et system ved at blive en del af det. Og måske kunne der →

Uanset at der stadig er lang vej hjem, så er, ifølge juristerne, systemets brutalitet ikke helt den samme som i 80'erne. Og de gav juraen en del af æren for den udvikling.

være et element af Dutschkes begreb i det kæmpe arbejde "Jurister for frihed" udfører.

I hvert fald fortalte de tre kurdere om, hvordan der, hvis man kigger hen over et par årtier, trods alle overgrebene faktisk er sket en gradvis moderation af brugen af politisk vold i Tyrkiet. Uanset at der stadig er lang vej hjem, så er, ifølge juristerne, systemets brutalitet ikke helt den samme som i 80'erne. Og de gav juraen en del af æren for den udvikling.

Særlig interessant var her den unikke rolle skammen – både den almenmenneskelige og den professionelle – kunne spille. For en følge af det tyrkiske retssystemets "dobbelte Ehrlichske karakter" er, at man som medlem af "Jurister for frihed" den ene dag som almindelige advokater kan møde de samme repræsentanter for regimet til en kamp om retten i bøgerne, som de den næste dag kan møde som anklager eller dommer i en sag om politisk undertrykkelse efter den levende ret.

Og netop i dette møde fortalte advokaterne, at de af og til oplever, at systemets repræsentanter kan vise tegn på skam. En skam over at blive set og fanget i at anvende dobbelte standarder af en anden – både som medmenneske og fagfælle. At blive taget i dette hykleri kunne af og til fremprovokere en reaktion fra regimets jurister, enten direkte som skam eller mere indirekte i en mere aggressiv og fjendtlig attitude, når en sag er om politiske fanger pludselig afløste gårdsdagens formelt og fagligt gyldige "ret i bøgerne" med "den levende, undertrykkende ret".

Dermed kunne disse daglige ansigtstab og udstillingen af systemets hykleri give den juridisk-politiske kamp karakter af en lang tilbage-

vendende armlægning, hvor regimet på den ene side forsøger at bruge rettens form som en (med Alf Ross' ord) facadelegitimation for systemets brutalitet og vold, imens advokaterne i "Jurister for fred" på den anden side bruger rettens form i et omvendt forsøg på at demaskere og derigennem humanisere og demokratisere regimet og dets aktører. Og de tre advokaters opfattelse var, at det måske ikke var givet, at det er regimet der i sidste ende vinder denne armlægning.

I *Law's Empire* fra 1986 skriver Ronald Dworkin om, at "law works itself pure". Hermed refererede han til rettens tendens til langsom evolutionær forfinelse i velfungerende retsstater. Men de tre kurdiske advokaters beretning fik mig til at overveje, om noget lignende måske kunne være på spil på et meget mere grundlæggende plan i Erdogans menneskerettighedskrænkende Tyrkiet. Om loven dér imod alle odds og uanset alle tilbageslag og uretfærdigheder kunne være i gang med langsomt hen over generationerne "at arbejde sig selv ren".

Svaret svæver i vinden. Men det var en behagelig og opmuntrende tanke at hengive sig til, da vi dagen efter fløj hjem til København. At den tyrkiske revolution vi forgæves havde jaget hele weekenden, måske i stedet nedenunder kunne være på vej til at blive overflødiggjort af en mere grundlæggende evolution – og at jurister spillede en afgørende rolle i denne proces.

I den trykte udgave af Stud.Jur er der bragt en forkortet version af artiklen. Den fulde artikel kan læses på jdku.dk

VILTOFT'S SPECIALEPRIS

Lykke Hansen & Gjedde-Nielsen Prisen 2025

Hos VILTOFT har vi stiftet en specialepris med henblik på hvert år at anerkende den eller de studerende, der har skrevet det bedste kandidatspeciale inden for enten entreprise-, udbuds- eller voldgiftsret, som er nogle af vores primære fagområder.

Prisen er på 15.000 kr.

Tidligere vindere er

2024: Kathrine Yding Olsen

2023: Mads Kastrup-Larsen & Mads Welcher

2022: Sophie Heymann Lassen

2021: Amalie Motzfeldt

2020: Caroline Lemming Jensen

Næste ansøgningsfrist er 1. oktober 2025
for specialer bedømt i perioden
1. oktober 2024 til 30. september 2025.

Du kan læse mere om VILTOFT's specialepris og læse de prisvindende specialer på vores hjemmeside: viltoft.dk/karriere/specialepris.

VILTOFT er et af landets førende advokatfirmaer inden for entreprise, fast ejendom, udbud og voldgift.

"A powerhouse within the industry"
Chambers Europe

TOP TIER FIRM

Legal500

EMEA
2025

VILTOFT

GOTHERSGADE 109 | 1123 KØBENHAVN K | WWW.VILTOFT.DK

PÅ SHOPPINGTUR I SKEMAET

Hvad gør du, hvis du skal til omprøve i TKR, men ikke skal tage faget igen? Hvis du har FOMO over at høre, at din vens hold har en langt bedre underviser i forfatningsret? Eller hvis du bare ikke kan ændre dine arbejdsvagter, som altid ligger oven i retshistorie? Du holdshopper!

SKREVET AF *Ella Waage Gugel*

Holdshopping (def.):

At tage undervisningstimer på et andet hold end det, man oprindeligt var tilmeldt.

DU KENDER MÅSKE til det. Din underviser er ikke lige din kop te, og din kammerat fra søsterholdet gatekeeper at have fået forfatteren til pensumbogen. Når I så ovenikøbet har det samme skema, kan der da ikke være noget galt i lige at hoppe over og caste en ny underviser.

Så fortæller du dine andre kammerater fra holdet om den geniale idé, og pludselig er der en hel gruppe valfartende.

Umiddelbart kan det virke oplagt at holdshoppe sig til fordele. Burde det ikke være i orden at søge derhen, hvor undervisningen er bedst?

Men samtidig kan rygten om en særligt god underviser også føre til overproppede lokaler. Kan det blive for meget for det hold, der har forberedt oplæg og har krav på at være i lokalet den dag? F.eks. så for meget, at holdet i pausen vender de holdshoppendes stole på bagerste række ind mod væggen à la "vi vil ikke have jer her!"?

HOLDSHOPPING- KUN DET BEDSTE TIL DIG!

Min veninde blev udsat for dette, da hun deltog i et andet holds undervisning. Hun havde sammen med andre shoppere siddet bagest i lokalet på et par høje stole og var gået ud for at hente kaffe: "Da vi kom ind igen, var alle vores stole vendt om".

Den samtale gjorde indtryk på mig, for det virkede jo absurd. Den fik mig til at spørge mig omkring, og jeg fandt hurtigt ud af, hvor mange holdninger til og historier om holdshopping der er. Næsten alle, jeg kender på studiet, har oplevet det på den ene eller anden måde.

Der er mange for og imod; men det munder ud i, at holdshopping bygger på et langt større problem. Før vi dykker ned i det, så lad os se på, hvad KU selv siger om fænomenet. →

Hvad siger KU?

"Det er ikke tilladt at følge undervisning på andre hold, end det du er tilmeldt. Du skal derfor som udgangspunkt følge undervisningen på det hold, du er tilmeldt", står der på KUnet.

Hvis den er helt gal, og man decideret mistrives, kan man skifte hold, ellers skal man følge den undervisning, man har med sit hold. Sådan er det i teorien, men hvad med i praksis?

Hvordan er virkeligheden?

Hos en særdeles populær underviser i tings- og kreditorret, troppede der i første time 45 studerende op. I anden time sagde underviseren, at han godt kunne se, at der var flere, end der egentlig burde være, og han bad dem pænt om at gå igen, når der blev pause.

Samtidig er der mange andre undervisere, der synes, at det er i orden, at man er med, så længe undervisningen ikke bliver forstyrret.

Så selv om det står på KUnet, at man som udgangspunkt bør følge egen undervisning, gør flere undervisere en undtagelse.

GUIDE TIL HOLDSHOPPING:

- overvej, om det virkelig er nødvendigt at shoppe (jeg ved godt det er fedt med en underviser der er god at kigge på, men det kan ikke altid prioriteres)
- spørg underviseren først (enten ved at sende en mail, et gællebrev eller bare ved at spørge til undervisningen)
- sæt dig ikke ved et bord, før du ved, om der er plads (spørg, om det er ok du sætter dig, inden du reserverer 3 stole til vennerne)

Hvorfor har folk dårlige oplevelser med holdshopping?

KU siger at man ikke skal holdshoppe, men er det det, der gør folk bange for det? Jeg tror nærmere det er oplevelser som den min venindes stolegate, der afholder folk fra at gøre det.

Det er en mærkelig opførsel at vende stolene demonstrativt om, men reaktionen må bunde i utryghed. Grænser overtrædes, og man sætter en barriere op for at gøre det klart. At skulle fremlægge cases foran fremmede mennesker i stedet for kun at gøre det for folk, man har kendt i over et år - især når

gæsterne ikke engang selv skal fremlægge - er ikke fedt. Det er heller ikke sjovt at komme ind til undervisning for at opdage, at der er nogen, der ikke går på holdet, som har sat sig, så der ikke er plads til ens egen studiegruppe. Eller at der kommer en random person ind til undervisningen, der begynder at stille underviseren irrelevante spørgsmål, som spilder alle de andres tid.

Set fra holdshoppernes side kan det være grænseoverskridende at gå ind på et andet hold, hvor man ikke kender nogen, (hello imposter-syndrome??) Men, når man vælger at holdshoppe, plejer der at være gode grunde til det.

Men når det så er sagt, skal man ikke være bange for det. Hvis der kommer nye folk ind på dit hold, så sig hej til dem! Inviter dem til dit bord og gruppearbejde - de bider nok ikke og måske finder man endda en ny ven?

Det større problem

Holdshopping bunder i et større problem, der desværre med 22 hold pr. årgang er uomgæeligt: det uensartede underviserniveau. Realiteten er nu engang sådan, at det ene hold har en fagleder, der kommer med eksamensstips og guldorn, mens det andet får en helt ny underviser, der aldrig har rettet eksamensopgaver før (og nye undervisere kan sagtens gøre det godt!). Pro-

MIN OPFORDRING ER:

Giv feedback og snak med jeres undervisere om, hvordan seminarerne kan forbedres. Det plejer de fleste eks-terne lektorer faktisk at bede om, så gør brug af det!

Saml feedbacken sammen i løbet af seminarerne og lav et notes dokument (så snart man kommer til midtvejsevalueringen, er der ingen der kan huske noget).

blemet ligger nok mere i, at der bliver talt for meget om selve eksamen på de andre hold.

Holdshopping er måske ikke i sig selv et problem, men det er et klart tegn på uens undervisningsvilkår, manglende fleksibilitet og et studiemiljø, hvor vi nogle gange glemmer at være lidt mere rummelige overfor hinanden.

Målet bør være at gøre holdshopping unødvendigt, men også gøre det til en god oplevelse, når det endelig sker: så lad os være søde og rummelige, og lade være med at gatekeepe undervisere.

JURAREVYEN 2025

– En satirekavalkade, der fængsler publikum

SKREVET AF *Tobias Mallet & Oskar Bloksgaard*

★★★★★★

Man forventer måske ikke, at paragrafrytteri kan forvandles til stor latter og stående bifald – men det var præcis, hvad årets Jurarevy formåede. Efter en lidt langsom start leverede dette års revy en cocktail af skarp satire, musicalnumre i topklasse og stærke skuespilpræstationer. Showet hævede barren for, hvad en revy på universitetet kan være. Jurarevyen 2025 leverede et brag af en forestilling, der for længst har fortjent sin faste plads som et af årets største højdepunkter på studiet.

Med en perfekt balance mellem skarpe, satiriske stikpiller og charmerende selvironi lykkedes det holdet at skabe en aften, hvor man både følte sig underholdt, set – og for en stund – lettet fra →

↓
hverdagens tidskrævende studier. Revynummeret om en kommunal arbejdsplads på melodien af Poul Krebs' "Sådan nogen som os" og "Dora the Forvaltningsrets-Explorer" var blandt aftenens mest mindeværdige.

Bandet, som var både teknisk dygtigt og fuldt af scenisk karisma, leverede en solid musikalsk ryggrad. Med et repertoire, der spændte fra soul-klasikere som "I Keep Forgettin'" af Michael McDonald til funky hits som "Rich Girl" af Hall & Oates, viste bandet både stor musikalitet og evnen til at tilpasse sig revyens humoristiske tone. Musikken var generelt et højdepunkt, og det var tydeligt, at revyen havde investeret tid i at skabe et samspil mellem klassiske hits og de skarpe, satiriske tekster.

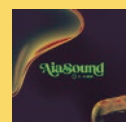
Ud over disse stærke indslag bød revyen på en perlerække af andre musikalske numre, farverige karakterer og drilske stikpiller til både undervisere, pensum og en række advokatfirmaer. Samlet set leverede Jurarevyen 2025 en stærk og energisk forestilling, som bekræfter, at den har etableret sig som en af de mest ventede og centrale begivenheder på studiet hvert år.

Jurarevyen 2025 har fortjent sine 6 ud af 6 stjerner. Vi glæder os allerede til næste gang, jurarevyens kreative kræfter samles på scenen!

KARNOV BINGO

Tak til årets sponsorer af det traditionsrige Karnov Bingo

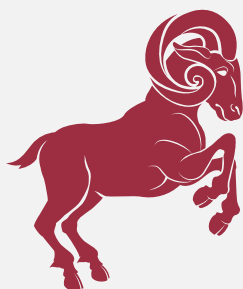
... Og mange flere!

Retsdogmatisk ASTROLOGI

HVAD ER GÆLDENDE FREMTID FOR DIG?

SKREVET AF *Elisabeth Lykke Ivens*

VÆDDEREN

21. marts – 19. april

Nogen vil forsøge at overskride dine grænser. Tag nej-hatten på, men før du spænder den for hårdt, så husk, at ting også kan være grænseoverskridende på den gode måde.

TYREN

20. april – 21. maj

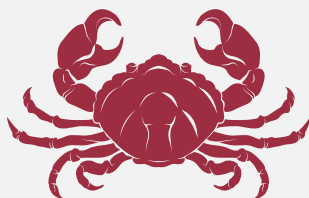
Fortuna smiler til dig. Faktisk så voldsomt, at Justitia rækker tunge af de andre. Du vil ikke fortryde at investere i et par plader til Karnov Bingo.

TVILLINGERNE

22. maj – 21. juni

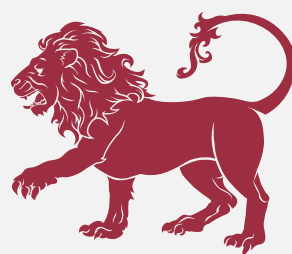
Eksamensangsten kryber ind på dig; bed den pænt om at blive væk, og henvi evt. til, at mennesket ikke er designet til at have det dårligt i ugevis over prioritetsrækkefølgen.

KREBSEN

22. juni – 22. juli

Det er en god tid for dig at være eksperimenterende og støve din avantgarde-side af. Men før du kommer alt for godt i gang, så husk lige at kigge tilbage over skulderen. Der er ingen grund til at gentage årtusinders fejltagelser eller sidste week-ends eskapader.

LØVEN

23. juli – 22. august

Du står ved en skillevej. Specialet løber ingen steder, så vælg festen. Husk, at den bedste læsemakker er deadline-induceret adrenalin.

JOMFRUEN

23. august – 22. september

Det er okay at spekulere i, hvordan det kunne have været, selvom du er glad for, hvordan det er blevet. Det er også okay at lade være.

VÆGTEN

23. september – 22. oktober

Tænk en ekstra gang, før du svinger dankortet. Ingen vil have fællesøkonomi med en ukritisk forbruger.

SKORPIONEN

23. oktober – 22. november

Det er godt at overstrege i bøger, men ingen grund til at gøre det med lineal. Deadlines er en social konstruktion, og mon ikke du nok bliver jurist alligevel.

SKYTTE

23. november – 21. december

Man kan ikke altid gå og tro, at souffléen falder sammen. Sving dig i lysekronen, og hvis den braser sammen, er der nok alligevel ikke så langt ned.

STENBUKKEN

23. november – 21. december

Investér i fremtiden, den ser godt ud på dig.

VANDMANDEN

20. januar – 18. februar

Sig det med blomster, sig det med pastasalat. Sig det med kuglepenne, kaffegrums eller Kreditorerne. Sig det med et råb, sig det med et håb. Bare du siger det!

FISKEN

19. februar – 20. marts

Du kan se linjen, der skal følges. Glad på dine vegne! Oprigtigt! Men husk, at linjen kun eksisterer i dit hoved - lad være med at prøve at få alle os andre til at følge den, please and thank you.

Guide til *KUA Crawl*

En (u)seriøs guide til hvordan du slukker tørsten på Søndre Campus

SKREVET AF *Steinar Freyr Eiriksson*

Har du flækket flügel, fyre/fruer og floor én gang for meget på JD's fredagsbar? Er din opsparing blevet straffet for hårdt på Trines Baumbær?

Undrer du dig måske over hvad KUA ellers gemmer på af vandhuller til at slukke din TKR fremkaldte tørst? Frygt ej, for vi har løsningen til dig! Et KUA Crawl!

ET KUA CRAWL, som navnet afslører, består af en række besøg på de forskellige studenterdrevne fredagsbarer på Søndre Campus. Hver fredagsbar er drevet af passionerede studenter, der serverer (måske) kolde øl og farverige drinks til SU venlige priser. Der er desuden typisk et tema for hver af fredagsbarerne, som plejer at være gennemført.

Som udgangspunkt er jurastuderende personae non gratae, så find gerne på at du studerer noget mere sympatisk. Sørg for guds skyld for, at det ikke er det studie, der hører hjemme på den pågældende fredagsbar. Det er ikke rart at blive outet som undercover Stud.Jur. Herved kan du undgå at dit iskolde DJØF-hjerte fryser samtalen med dine medstuderende på Søndre Campus til is. Så følg vores KUA crawl rute og bliv inspireret til at tage på dit eget.

Ansvarsfraskrivelse

UNDER INGEN OMSTÆNDIGHEDER ER DENNE SKRIBENT, REDAKTIONEN, JURIDISK DISKUSSIONSKLUB ELLER NOGEN ANDEN HERTIL ASSOCIERET DJØF'ER ANSVARLIGE FOR SÆRLIGE, HÆNDELIGE, INDIREKTE ELLER FØLGESKADER AF NOGEN ART, ELLER FOR SKADER SOM FØLGE AF TAB AF BRUG ELLER LÆSNING AF DENNE GUIDE, HERUNDER FYSISKE SKADER, SÅREDE EGOER, SKADER FORÅRSAGET AF INDTAG AF ALKOHOL, HERUNDER MEN IKKE BEGRÆNSET TIL OPKAST, TØMMERMÆND, MORALSKE TØMMERMÆND ELLER LEVERSVIGT.

TEOBAR

Hvor? Bygning 6B

Udover at huse KUA3's sidste kødelige kantine, afholder vores åndelige med-studerende en fredagsbar i den syvende himmel.

Teologerne følger det gode kristne påbud om at elske deres næste, og er overraskende åbne over for jurastuderende. Faktisk er de generelt glade for, at der kommer nogen. Det er en af de eneste fredagsbarer, hvor der er snacks, og du vil opleve at de kommer ned med saltstænger, chips eller lignende. Start aftenen med et slagtilbud på en flaskeøl og en disciple (portvin) til kun 15 kr.!

Bedømmelse: 11 disciple ud af 12.

AMBARSSADEN

Hvor? Bygning 24

Ambarssaden er fredagsbaren for engelsk, germansk og romansk (EnGeRom) og kun et stenkast væk fra Ismageriet. Ambarssaden huser et ældgammelt fadølsanlæg som hedder "Mor", som trods sin alder og kvæstede tilstand stadig formår at skænke iskolde fadøl. Ambarssaden har desuden nogle virkelig gode, men wacky drinks.

Spørg bartenderen om deres favoritdrink og håb på det bedste.

Bedømmelse: Ein, zwei Polizei ud af 10

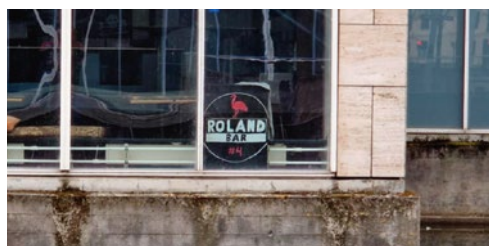
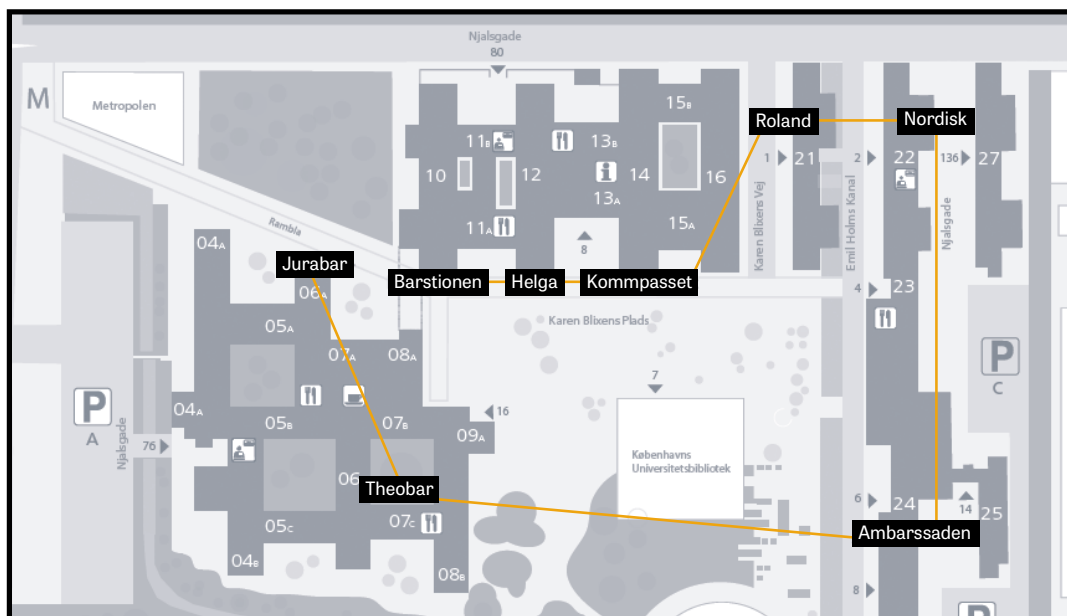
NORDISK KAFFEBAR/FREBAR

Hvor? Bygning 22

Efter sigende en fredagsbar, men ingen af os har oplevet at blive fulde der.

Bedømmelse: 0,0% ud af 10.

ROLAND

Hvor? Bygning 21

Lige ud til Emil Holms Kanal finder vi Roland bar. Roland Bar er hjem for Søndre Campus' kreative sjæle fra litteratur, kunst, teater, musik mv. Denne samling af kreativitet kan ikke eksemplificeres bedre end ved deres ikoniske drink Long Roland Ice Tea. Modsat Ambarssaden skal du IKKE spørge om bartenderens favorit, medmindre du er klar på at blive fuldstændigasket. Aldrig drik mere end én af denne promillebombe. Udover at være en promillefabrik stiller Roland Bar til tider med karaoke. Der bliver desuden spillet god musik, nogle gange endda live.

Bedømmelse: 3 Long Roland Iced Tea ud af én, to, Treo®

KOMPASSET

Hvor? Bygning 14

De har beer pong! Og Sambuca. Det er så også det eneste jeg kan huske derfra, og aftenen i øvrigt...

Bedømmelse: Amnesi ud af 10

HELGA

Hvor? Bygning 12

Historie, Engelsk, Latin, Græsk og Arkæologi bliver til Helga. I hverdagen er Helga en hyggelig studentercafé, hvor du kan få dit fiks af kaffe. Om aftenen bliver Helga til HAD. Helga After Dark er både en vældig hyggelig og skræmmende uhyggelig bar på samme tid. Helga tilbyder lave priser, kolde øl og en masse siddepladser, hvor du kan få dig en hyggelig sludder. Det uhyggelige ved Helga er, hvor glade de er for Fernet Branca... Helga fyrer helt sikkert det svedigste floor, du nogensinde har oplevet til en fredagsbar, men det kræver en mindre afbrydelse til ommøblering midt på aftenen.

Bedømmelse: **La10n ud af 10.**

BARSTIONEN

Hvor? Bygning 10

Barstionen deler lokale med Orient Espresso, som du finder i umiddelbar forlængelse af 8A.3 (seriøst, hvem har fundet på at bygningerne skulle hedde det?). Dog er det ikke muligt at gå denne vej til Barstionen efter mørkets frembrud, da man støder på en låst dør. I stedet skal man en etage ned for at komme ind til KUA 2. Når de ikke serverer friskbrygget kaffe, byder Barstionen på billige øl og velsmagende drinks, herunder den noget vulgært benævnte "pink pussy". Det er dog én blandt mange drinks, som bl.a. jägerbombs som en perfekt afslutning på aftenen.

Trods et indrammet billede, der afspejler at jurastuderende ikke er velkomne, var Bar-Station vinder af mangfoldighedsprisen for KU 2024!! Skål for mangfoldigheden og de mange forskellige fredagsbarer på Søndre Campus.

Bedømmelse: **Endestationen ud af 10.**

INDE BAG STUDIENÆVNETS MURE

Som nyt medlem af studienævnet er der en masse man skal lære, og de store visioner kan nemt snuble. Men, troen på muligheden for forandring er intakt.

SKREVET AF *Laurits Damgaard, Medlem af Studienævnet for Fælleslisten*

VI KENDER ALLE det flyvende glasbur, der som et andet panoptikon skuer ud over vores alle sammens atrium. Det er et lokale, som alle vi studerende har set, men som de færreste har besøgt. Derfor har jeg også en lille følelse af Bambi på glatis, da jeg en onsdag i januar krydser den lille gangbro for at tage til mit første møde i studienævnet.

I forrige udgave af Stud.jur fortalte Emma-Sofie Riisager Regel om hendes tid i studienævnet. Dette var blandt andet en god indføring i, hvad dette organ kan og gør, fra en studerende, som har siddet der i fire år. I dette lille essay vil jeg som helt ny studerende i studienævnet sætte ord på min spæde oplevelse af organet.

Tilbage i atriummet, inde i glasburet, sidder en masse smilende VIP'er og TAP'er. Der er croissanter og kaffe, og prodekanenen

Liselotte Madsen giver en indføring i, hvad studienævnet er for en størrelse. Under os, nede i atriummet, udfolder det daglige jura-liv sig. Udenfor står solen højt over Københavns vintertårne. Mødet denne januardag er blot et informationsmøde.

I studienævnet holder vi et møde hver måned. Derudover er der diverse udvalgsmøder og selvfølgelig den store læsning op til hvert møde (en dagsorden på cirka 100 sider til hvert møde). I skrivende stund - påskeferien 2025 - har jeg efter mødet i januar været til tre reelle møder i studienævnet, og min oplevelse af nævnet er derfor begrænset heraf.

Jeg skriver begrænsning, men begrænsninger er også muligheder. Sandheden skal høres fra børn og fulde folk, og i studienævnslogik er jeg et barn, og derfor er mit begrænsede →

I studienævnet har man direkte indflydelse, men det tager tid og læring at styre den indflydelse.

kendskab til studienævnet, måske blot en fordel i dette forsøg på at formidle nævnet ud til alle studerende på det juridiske fakultet, da mit kendskab til nævnet, ikke rækker synderligt længere, end de flestes kendskab.

Men hvad skal jeg formidle, spørger jeg mig selv, mens jeg sidder her på min kærestes værelse på Studentergården, og spiser flødeboller fra et tilbud i Rema 1000. Hvis man er interesseret i at vide, hvad, som er sket på hver af de møder, jeg har været til i studienævnet, så kan man finde yderst fyldestgørende referater på KU's hjemmeside. Jeg vover næseskindet, og skriver den påstand, at ingen - eller i hvert fald yderst få - studerende læser de referater, og hvorfor skulle de også det? Folketinget fører også fyldestgørende referater for al deres arbejde, som har betydning for os alle, men hvem læser dem? Og demokratisk engagement er vel næppe referat-læsning?

Forhåbentlig kan dette essay erstatte lidt af den ellers lidt tørre referatlæsning.

Mit første reelle møde i studienævnet blev holdt en mandag i februar, samme dag som jeg begyndte på det berygtede fjerde semester på bacheloren. Dette møde var i høj grad et konstituerende møde, hvor jeg fik æren af at være næstforperson for nævnet. Denne post består i høj grad af, at jeg inden hvert møde i nævnet, har et såkaldt formøde med

forpersonen Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen og studienævnsssekretæren Tina Christensen, hvor vi diskuterer hvad, som skal på dagsordenen til det kommende møde. Og hvad skal så på dagsordenen? Ja, stod det til 'os' i Fælleslisten, så ville vi gerne have både karakterfrit første semester, opprioritering af de klimaorienterede valgfag, øget fokus på antimobbekultur og -diskrimination, større social sammenhængskraft og en tryggere studiestart samt mindre fokus på advokathusene. Bum man! Og hvordan så, vi har flertal blandt de studerende (tre ud af fem), og jeg har næstforpersonsrollen, så er det ikke bare at få alt ovenstående gennemført?

Siden jeg sidst skrev på dette essay, har jeg flyttet geografisk placering: I skrivende stund sidder jeg på Bornholmerfærgen på vej til påskeferie på solskinsøen. Et par børn løber fjollende forbi mig, og reklameskærmene i loftet vil meget gerne have mig til at spille minigolf i Nexø. Hvorfor gennemfører vi ikke blot alt ovenstående? Fordi det langt fra er et 'blot'. Dette essay giver mig vist ikke plads til at udfolde hvert enkelt spørgsmål, men jeg kan forsøge at skitsere de generelle udfordringer, jeg som nyt studienævnsmedlem oplever.

Skulle karakterne på første semester afskaffes, skulle tre fagledere høres, nye eksamener (til at afgøre bestået / ikke-bestået) skulle udarbejdes, og i første instans skulle 'vi' i Fælleslisten skaffe et samlet flertal for det i studi-

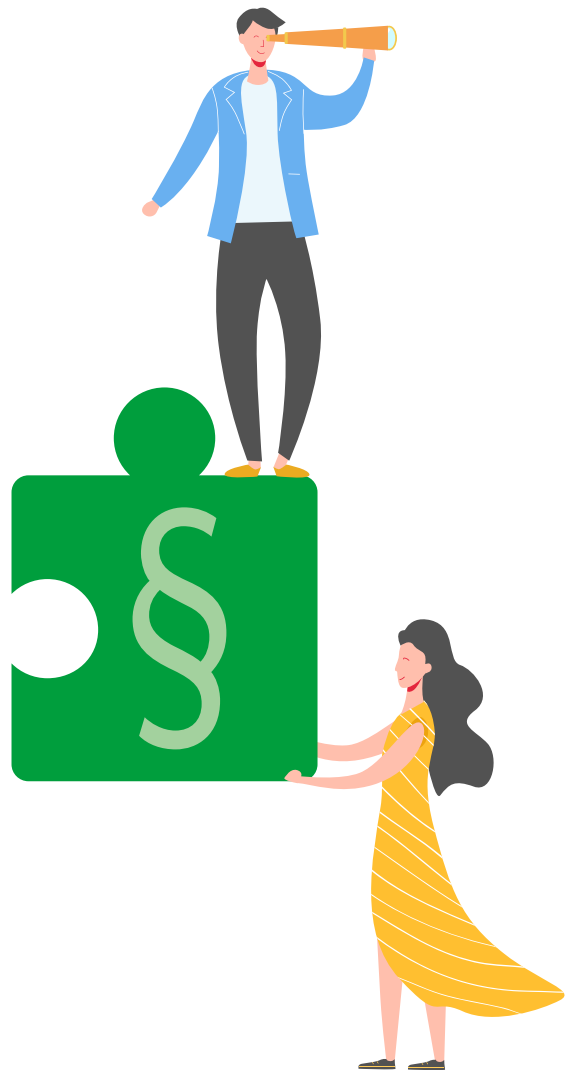
enævnet. I øvrigt er det ikke studienævnet, som afgør hvilke (klimaorienterede)fag som i sidste ende bliver oprettet, og hvordan ser fakultets nuværende antidiskriminationspolitik ud?

Reklameskærmene vil nu have mig til at tage sosu-uddannelsen på Bornholm - "Et job med mening." Dernæst må det nævnes, at studienævnet i forvejen har et årshjul, som skal følges. Der skal tages administrative beslutninger. Der skal høres orienteringer fra diverse underudvalg og ansatte. Der skal afgøres merit- og dispensationssager. Der skal snakkes og behandles stort og småt, og det hele kan godt 'drukne' lidt i alt det, som allerede skal behandles. Med andre ord: I studienævnet har man direkte indflydelse, men det tager tid og læring at styre den indflydelse.

Det er også muligt at købe frisk frugt nede i shoppen, informerer reklameskærmene mig om. Ovenstående udfordringer kan virke som en falliterklæring, men det er det langt fra, tværtimod faktisk: Det er en erkendelse af, at studienævnet er komplekst og i det daglige yderst konkret. Konkret i en sådan grad, at de store visioner nemt kan drukne i godkendelsen af en ny udgave af en lærebog i et kandidatfag, jeg ikke anede eksisterede. Men også konkret i en sådan grad, at muligheden ligger lige der, lige her.

Færgen skal til at lægge til i Rønne havn, og et hav af bilmotorer tændes for at køre ud blandt bindingsværkshuse og bølgeskulp. Hvor meget konkret politik studienævnet får gennemført det kommende års tid, ved jeg af gode grunde ikke. Håbet er herudover også, at dets eksistens og virke bliver bredere kendt blandt de mange tusinde studerende på det juridiske fakultet.

Lige der ligger Bornholm. En ø de fleste kender. Lige her ligger studienævnet. En mulighed for studenterindflydelse, som flere studerende skal kende.

ILLUSTRERET AF *Alexander Brink*

Orbán – Europas mest højreorienterede *Penneven*

KALDER ALLE DER VIL SKRIVE!!

**Hvad synes du om bladet her?
Er vi lidt for kække? Er vi måske lidt for kedelige?**

Vi vil gerne høre din holdning – men vi vil endnu hellere have dig med!

SÅ HØR LIGE HER:

Stud.Jur. søger endnu flere dygtige skribenter!

Vil du være med til at præge studielivet ved at skrive knivskarpe artikler for Stud.Jur.?
Eller føler du, at vi taler fuldstændig forbi vores publikum, og at vores artikler mangler kant?

I Stud.Jur. vil vi gerne kunne skrive om alle mulige forskellige ting.
Derfor søger vi alle mulige forskellige skribenter.

Du skal ikke tøve med at kontakte os!

Skriv til elisabeth@jdku.dk eller tobias@jdku.dk

Der er plads til lige dét, du brænder for!

EKSKLUSIVE STØTTEMEDLEMMER

ACCURA

Bech·Bruun

Bird & Bird

BRUN & HJELLE

HORTEN

IM_

IUNO

ADVOKATFIRMAET
JON PALLE BUHL

KROMANN
REUMERT

MAZANTI—
ANDERSEN

NIELSEN NØRAGER

NJORD
LAW FIRM

Norrbom Vinding

PLESNER

Poul Schmith
KAMMERADVOKATEN

Schjødt

VILTOFT

Forkvinde
Hannah Kendal Tholstrup
hannah@jdku.dk

Næstformand & Kasserer
Gustav Rudolph Røgild
gustav.rudolph@jdku.dk

Støttemedlemsansvarlig
Caroline Victoria Hindkjær
caroline@jdku.dk

Debatansvarlig
Akina Ørum Masaki
akina@jdku.dk

Stud.Jur.-redaktør
Tobias Mallet
tobias@jdku.dk

Stud.Jur.-redaktør
Elisabeth Lykke Ivens
elisabeth@jdku.dk

PR-ansvarlig
Julie Reiter
julie.reiter@jdku.dk

Studiebesøgsansvarlig
Mahdis Pour
mahdis@jdku.dk

Studiebesøgsansvarlig
Malte Winsley
malte@jdku.dk

Caseansvarlig
Alma Riber
alma@jdku.dk

Caseansvarlig
Asger Rosenberg
asger@jdku

Caseansvarlig
Emilie Walander
emilie@jdku.dk

Jurabaranansvarlig
Frida Manniche
frida@jdku.dk

Jurabaranansvarlig
Nicolai Ryberg Vikkelsø
nicolai.vikkelsø@jdku.dk

DAHL

Hvor vil du udvikle dit talent?

Opnå dit fulde potentiale, når vi investerer i din personlige og professionelle udvikling gennem vores EMPOWER-koncept. Som en del af DAHL får du mulighed for at dyrke dine ambitioner inden for vores specialiserede fagmiljøer med ledelse i højsædet.

Plads til specialisering. Plads til *dig*. Læs mere om dine karrieremuligheder på dahllaw.dk.